



**Datum**

24 november 2016

# Bestuursrapportage AGV

januari t/m september 2016

## Inhoud

<b>1. Inleiding</b>	<b>3</b>
<b>2. Samenvatting</b>	<b>4</b>
2.1 Dashboard	4
2.2 Totale kosten en opbrengsten	7
2.3 Exploitatie	8
2.4 Investerings	8
<b>3. Actuele ontwikkelingen</b>	<b>10</b>
<b>4. Programmaverantwoording 2016</b>	<b>12</b>
4.1 Programma 1: Veiligheid	12
4.2 Programma 2: Schoon Water	16
4.3 Programma 3: Voldoende Water	24
4.4 Programma 4: Op en om het Water	27
4.5 Programma 5: Draagvlak	29
4.6 Programma 6: Algemeen	31
4.7 Programma 7: Duurzaamheid	33
4.8 Programma 8: Belastingopbrengsten	34
<b>5. Risicoparagraaf</b>	<b>36</b>
<b>6. Financieringsparagraaf</b>	<b>37</b>
<b>Bijlage 1: Financieel beleidsproductoverzicht</b>	
<b>Bijlage 2: Detailoverzicht dijktrajecten</b>	
<b>Bijlage 3: Uitvoeringsagenda Bestuursakkoord</b>	

## 1. Inleiding

De doelstellingen ten aanzien van de taken die Waternet uitvoert voor het waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) zijn vastgelegd in de begroting AGV 2016. Op basis van deze begroting wordt periodiek op hoofdlijnen de stand van zaken en voortgang gemeld in de 'Bestuurlijke Rapportage'.

De rapportages hebben zowel de functie van review als preview, doordat de voortgang op de doelstellingen wordt vertaald naar een jaarprognose.

In de rapportage wordt ingezoomd op die doelstellingen waarover bijzonderheden zijn te melden. Daarnaast is waar nodig aangegeven welke maatregelen zijn of worden genomen om eventuele ongewenste afwijkingen bij te sturen.

In deze rapportage worden de stand van zaken en de voortgang tot en met september 2016 aangegeven.

Om een koppeling te maken tussen de ambities uit het Bestuursakkoord 2015-2019 en de voortgang hierop in de bestuursrapportage zijn de verwijzingen naar de onderdelen uit de uitvoeringsagenda in de voorliggende rapportage toegevoegd.

In de samenvatting (hoofdstuk 2) is een dashboard opgenomen waarin de doelstellingen en de jaarprognose daarop worden weergegeven. Verder komt een beknopt overzicht over de financiën aan bod. Hoofdstuk 3 beschrijft de belangrijkste actuele ontwikkelingen van de verslagperiode.

In hoofdstuk 4 zijn per programma de doelstellingen, de investeringen en de exploitatie beschreven. Hoofdstuk 5 geeft de belangrijkste risico's weer en hoofdstuk 6 geeft een verslag over het gevoerde beheer met betrekking tot de financiering.

In de bijlagen is een aanvullend overzicht te vinden, waarin een nadere detaillering op de beleidsproducten is uitgewerkt conform de begroting (bijlage 1). Daarnaast is er een overzicht van de dijktrajecten (bijlage 2). Ten slotte is de uitvoeringsagenda van het Bestuursakkoord 2015-2019 toegevoegd (bijlage 3).

## 2. Samenvatting

In de samenvatting is een dashboard opgenomen waarin de doelstellingen en de jaarprognose daarop worden weergegeven. Verder komt een beknopt overzicht over de financiën (exploitatiekosten en belastingopbrengsten) en de investeringen aan bod.

### 2.1 Dashboard

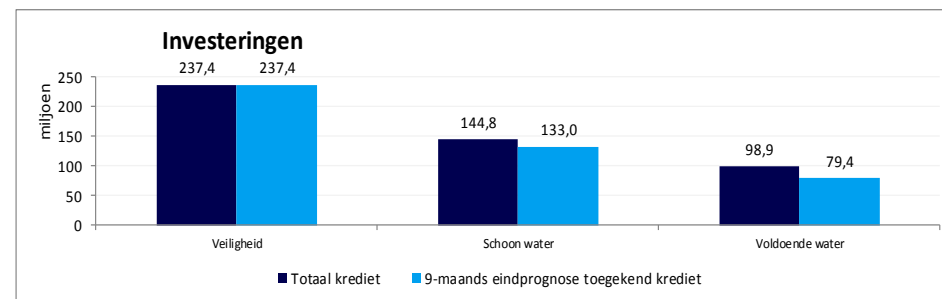
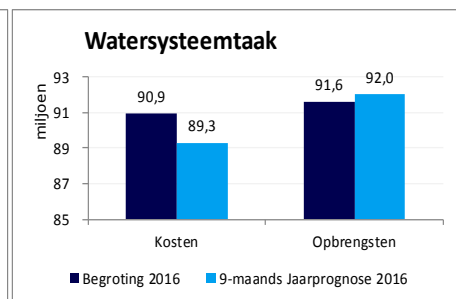
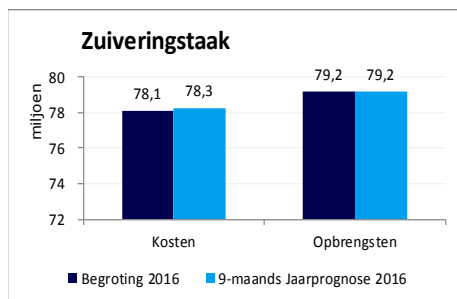
In de voorliggende bestuursrapportage is een vernieuwd dashboard opgenomen. Per programma zijn de indicatoren voor de doelstellingen uit de begroting 2016 in het dashboard weergegeven. De achtergronden van deze indicatoren zijn beschreven in het Waterbeheerplan 2015-2021.

Het dashboard geeft in één oogopslag een indicatie over de verwachte realisatie op de financiën (exploitatiekosten en belastingopbrengsten), de investeringen en de indicatoren. Eventuele afwijkingen op de budgetten en de indicatoren worden bij de betreffende hoofdstukken toegelicht.

Het dashboard toont de verwachte eindejaarsrealisatie van de doelstellingen ten opzichte van de gestelde norm voor 2016. Als de doelstelling naar verwachting wordt behaald, staat de status van de doelstelling op 'groen' ( $\geq 95\%$  groen  $\leq 105\%$ ). Is de status 'geel' ( $\geq 75\%$  geel  $< 95\%$ ), dan is extra aandacht vereist (bijsturen of bijstellen). Ten slotte is actie noodzakelijk wanneer de status op 'rood' staat ( $< 75\%$  rood  $> 105\%$ ).

In de 9-maands bestuursrapportage wordt door middel van een pijl de trend van de verwachte eindejaarsrealisatie ten opzichte van de 4-maandsrapportage aangegeven.

# AGV DASHBOARD



## 1. Veiligheid

	Eenheid	Norm	Prognose	Status	Trend
• Primaire keringen zijn getoetst	%	100	100	●	↔
• Regionale keringen met oordeel Onvoldoende (2012) zijn op orde	%	8	8	●	↔
• Regionale keringen met oordeel Nader Onderzoek (2012) zijn getoetst*	%	0	0	●	↔
• Regionale keringen zijn op orde	%	75	75	●	↔
• Plannen up-to date (1x per 4 jaar vernieuwen) en geoefend	%	100	100	●	↔

## 2. Schoonwater

	Eenheid	Norm	Prognose	Status	Trend
• Voor alle wateren is de ecologische toestand bekend	%	10	10	●	↔
• De bemonsterde wateren gaan niet in kwaliteit achteruit	%	100	100	●	↔
• KRW-lichamen voldoen a/d randvoorwaarden goede waterkwaliteit	%	25	25	●	↔
• Zuiveringsprestatie Rwi's (gemiddelde van CZV+P+N)	%	88	86	●	↔
• Nalevingspercentage (De zuiveringen voldoen aan de lozingsseisen)	%	100	100	●	↑
• Afname overeenkomsten met gemeenten nagekomen	%	100	100	●	↓

## 3. Voldoende Water

	Eenheid	Norm	Prognose	Status	Trend
• Peilbesluiten zijn actueel (jonger dan 10 jaar)	%	90	73	●	↔
• Peilbesluiten zijn vigerend en ingesteld	%	70	83	●	↑
• Peilbesluiten bevinden zich binnen de marges vigerend peilbesluit	%	95	95	●	↔
• Gebieden zijn getoetst aan normen voor wateroverlast	%	90	90	●	↔
• WGP's zijn doorgerekend met nieuwste klimaatmodellen	%	100	100	●	↔

## 4. Op en Om het Water

	Eenheid	Norm	Prognose	Status	Trend
• Aantal plannen waarin rekening is gehouden met Recreatief medegebr. en Cultuurh.	%	100	100	●	↔

## 5. Draagvlak

	Eenheid	Norm	Prognose	Status	Trend
• Max. openstaand bedrag aan opgelegde en vervallen aanslagen uit 2015	%	4,5	3	●	↑

## 6. Algemeen

	Eenheid	Norm	Prognose	Status	Trend
• In de begroting 2016 zijn geen indicatoren opgenomen					

## 7. Duurzaamheid

	Eenheid	Norm	Prognose	Status	Trend
• Zelf voorzienend door eigen duurzame energieproductie in 2020	%	40	55	●	↔
• Duurzaam Inkopen inclusief Green Deal	%	100	100	●	↔
• Goedgekeurd Energie Efficiency progr/voorgenomen (zekere) maatregelen uitgevoerd	%	100	103	●	↑

### Legenda

- Nog niet aan de orde
- Conform planning
- Bijsturen of bijstellen
- Actie noodzakelijk

### Trend

- ↔ Performance n.v.t.
- ↑ Performance Verbeterd
- ↔ Performance Blijft Stabiel
- ↓ Performance Neemt af

\* Pilot in 2016

## Toelichting dashboard

### **Peilbesluiten zijn actueel**

In de begroting 2016 is aangegeven dat de jaarindicator 'peilbesluiten zijn actueel' door de eerder opgelopen vertragingen in Groot Wilnis Vinkeveen en de Noordelijke Vechtplassen op 75% uitkomt in plaats van de doelstelling 90%. Door de nu optredende vertraging van het Zeeburgereiland (111 hectare) en de Noordelijke Vechtstreek (855 hectare) moet dit percentage verder bijgesteld worden naar 73%.

### **Energie-efficiency**

Een in 2012 voor 2016 geplande maatregel (aanbrengen van power-plates op de ontwaterings-centrifuges van de rwzi Amsterdam-West), die in eerste instantie niet haalbaar bleek, is toch haalbaar. De verwachting was dat deze platen (die zorgen voor minder stromingsweerstand in de centrifuge en daarmee energie besparen) alleen ingebouwd kunnen worden tijdens revisie in de fabriek. Naar nu blijkt kan de inbouw van deze platen ook ter plekke, zonder al te hoge kosten, plaatsvinden, en gaat het dus alsnog lukken. De verwachting is dat de indicator hierdoor op 103% uitkomt en daarmee boven de norm (100%).

## 2.2 Totale kosten en opbrengsten

In de volgende tabel is een totaaloverzicht te zien van de geprognosticeerde kosten en opbrengsten van de zuiverings- en watersysteemtaak 2016 ten opzichte van de begrote kosten en opbrengsten.

Totaaloverzicht Zuiverings- en Watersysteemtaak 2016						Bedragen x € 1.000
	Begroting 2016	9-maands Jaar- prognose 2016	% Progn/ Begr	Afwijking jaarprognose/ begroting		Voor-/ nadelig
<b>Zuiveringstaak</b>						
Netto opbrengst heffingen	79.160	79.181	100,0%	21	0,0%	V
Netto kosten	78.087	78.275	100,2%	188	0,2%	N
Opbrengst minus kosten	1.073			-167		
Dotatie egalisereserve	-1.073					
<b>Prognose resultaat 2016 Zuiveringstaak</b>				<b>-167</b>		<b>N</b>
<b>Watersysteemtaak</b>						
Netto opbrengst heffingen	90.717	91.112	100,4%	396	0,4%	V
Netto opbrengst verontreinigingsheffing	911	911	100,0%	0	0,0%	-
Netto kosten	90.936	89.283	98,2%	-1.653	-1,8%	V
Opbrengst minus kosten	691			2.049		
Dotatie egalisereserve	-691					
<b>Prognose resultaat 2016 Watersysteemtaak</b>				<b>2.049</b>		<b>V</b>
<b>Prognose resultaat 2016 Zuiverings- en Watersysteemtaak</b>				<b>1.882</b>		<b>V</b>

### Toelichting:

Het totale financiële resultaat voor 2016 zal naar verwachting € 1,9 miljoen positiever uitvallen dan begroot (circa 1% van de totale kosten). Dit is het resultaat van de som van enerzijds lagere verwachte kosten dan begroot (€ 1,5 miljoen) en anderzijds hogere verwachte belastingopbrengsten dan begroot (€ 0,4 miljoen).

### Zuiveringstaak

De verwachte belastingopbrengst bij de zuiveringsheffing is in lijn met de begroting. De verwachte kosten zijn € 0,2 miljoen hoger dan begroot door een stijging van de onderhoudskosten van de rwzi's.

### Watersysteemtaak

De verwachte belastingopbrengst bij de watersysteemheffing is € 0,4 miljoen hoger dan begroot.

De prognose bij categorie gebouwd is naar boven bijgesteld vanwege een opwaartse bijstelling van de totale WOZ-waarde in het AGV-gebied.

De verwachte kosten zijn € 1,7 miljoen lager dan begroot. In de prognose zijn de vergoedingen over 2015 van de provincies Utrecht en Zuid-Holland met betrekking tot het vaarwegbeheer (€ 0,6 miljoen) verantwoord.

Een nadere toelichting wordt bij de hoofdstukken 4 en 5 gegeven.

## 2.3 Exploitatie

In onderstaande tabel is het totale financiële programmaoverzicht te zien voor 2016.

Financieel programmaoverzicht 2016				Bedragen x € 1.000	
Programma	Realisatie 2015	Begroting AGV 2016	9-maands Jaar-prognose 2016	Verschil Begroting / prognose	% Verschil Begroting / prognose
Veiligheid	28.082	29.071	28.754	-317	-1%
Schoon water	82.207	85.386	85.669	283	0%
Voldoende water	30.189	29.319	28.660	-659	-2%
Op en om het water	3.044	1.635	974	-661	-40%
Draagvlak	11.528	11.019	11.299	280	3%
Algemeen	10.812	12.593	12.202	-391	-3%
<b>Totaal</b>	<b>165.862</b>	<b>169.023</b>	<b>167.558</b>	<b>-1.465</b>	<b>-1%</b>
Waarvan:					
Kosten Zuiveringsbeheer	0	78.087	78.275	188	0%
Kosten Watersysteembeheer	0	90.936	89.283	-1.653	-2%

### Toelichting:

De geprognosticeerde kosten liggen € 1,5 miljoen lager dan de begroting 2016.

De onderschrijding is een combinatie van per saldo:

- Lagere kosten bij programma Veiligheid door minder adviezen bij plannen van derden en lagere kosten vergunningverlening;
- Hogere kosten bij programma Schoon water door een stijging van de onderhoudskosten vanwege een toename van het aantal storingen op de rwzi's;
- Lagere kosten bij programma Voldoende water onder andere door lagere kosten waterakkoord Rijnland en efficiëntere uitvoering Schouw;
- Lagere kosten bij programma Op en om het Water door de vergoedingen uit 2015 met betrekking tot het vaarwegbeheer (van de provincies Zuid-Holland en Utrecht);
- Hogere kosten bij programma Draagvlak door meerkosten inkoop van data van derden;
- Lagere kosten bij programma Algemeen door onder andere het Netcentrisch werken.

Een nadere toelichting wordt bij de hoofdstukken 4.2 t/m 4.8 gegeven.

## 2.4 Investerings

In onderstaande tabel is gekozen voor een andere manier van presenteren van de kredieten en de daarbij behorende eindprognose van de realisatie.

In de tabel wordt de eindprognose van de uitgaven op de kredieten afgezet tegen over het totaal krediet die door het AB is toegekend. Daarnaast wordt per programma de begrote uitgaven in 2016 weergegeven. In de oude situatie werd de jaarbegroting afgezet tegen over de geprognosticeerde uitgaven van dat jaar.

Investerings 2016				Bedragen x € 1.000		
Programma	Fin.bron	Begroting AGV 2016	Prognose uitgaven in 2016	Totaal toegekend krediet	Prognose uitgaven t/m 2016	Eindprog. toegekend krediet
Veiligheid	WSH	27.850	29.033	237.375	168.822	237.394
Schoon Water						
- Watersysteembeheer	WSH	2.532	2.011	26.085	12.122	26.085
- Zuiveringsbeheer	ZH	20.700	15.523	118.752	87.076	106.900
Voldoende water	WSH	11.600	5.900	98.906	65.320	79.371
Op en om het water	WSH	0	0	0	0	0
Algemeen	ZH/WSH	0	0	0	0	0
<b>Totaal</b>		<b>62.682</b>	<b>52.467</b>	<b>481.118</b>	<b>333.340</b>	<b>449.750</b>



#### Toelichting:

De prognose van de investeringsuitgaven 2016 is gesteld op € 52,5 miljoen, het verwachte investeringsniveau voor alle programma's ligt hiermee op 84% van het niveau van de beoogde investeringen van € 62,7 miljoen.

Bij het opstellen van de begroting wordt bij het bepalen van de kapitaallasten (rente en afschrijving) uitgegaan van een investeringsniveau van 85%.

De eindprognose van de uitgaven op de investeringen bij de programma's Schoon water (zuiveringsbeheer) en Voldoende water vallen lager uit dan het toegekend krediet.

#### Toelichting per programma (totaal toegekend krediet vs eindprognose):

- **Schoon water** (zuiveringsbeheer): Door gunstige aanbestedingsresultaten en bijdragen van de gemeente Hilversum vallen de uitgaven op het krediet 'nieuwbouw rwzi Hilversum' lager uit. Op het krediet 'nabehandeling effluent rwzi's Horstermeer en Maarssen' zijn subsidies ontvangen;
- **Voldoende water**: Door een afnemende noodzaak voor nieuwbouw en renovatie van technische systemen vallen de kosten op het krediet 'Technische Systemen' lager uit. Daarnaast zijn er diverse subsidies ontvangen op de kredieten met betrekking tot 'watergebieds- en waterinrichtingsplannen'.

#### Toelichting per programma (begrote jaarschijf vs prognose uitgaven 2016):

- **Veiligheid**: De hogere uitgaven worden veroorzaakt door werkzaamheden inclusief geplande uitgaven uit 2015 die zijn doorgeschoven naar 2016 (programma Waterkeringen);
- **Schoon water** (watersysteembeheer): De uitgaven zijn lager dan begroot door ontvangen subsidies op het programma KRW;
- **Schoon water** (zuiveringsbeheer): De uitgaven op het krediet 'rwzi Horstermeer energiefabriek' zijn lager dan begroot omdat pas gestart kon worden met de uitvoering na ontvangst van de subsidies en de vereiste vergunningen. Daarnaast zijn de uitgaven op het krediet 'biogas naar groengasinstallatie' (rwzi Amsterdam-West) lager dan begroot door tegenvallende voortgang in het vergistingsproject van samenwerkingspartner AEB, waardoor het project (en de uitgaven) bij AGV vertraging heeft opgelopen;
- **Voldoende water**: De uitvoering van waterinrichtingsplannen Westelijke Venen, Amsterdam Nieuw-West en Bijlmerring zijn voordeliger uitgevallen dan begroot. Daarnaast ontvangt AGV nog grote subsidiebedragen op diverse projecten. Tenslotte is er een afnemende noodzaak voor nieuwbouw en renovatie van technische systemen. Een andere oorzaak voor de onderschrijding van het krediet 'Technische Systemen' is te verklaren doordat het werk aan gemaal Zeeburg langzamer verloopt dan verwacht.

Een uitgebreide toelichting op de prognose van de investeringen 2016 wordt bij de programma's gegeven (hoofdstuk 4.1 t/m 4.8).

### 3. Actuele ontwikkelingen

#### **Besparingen Bestuursakkoord AGV 2015-2019 (F4)**

Het Bestuursakkoord 'Waterbewust' bevat de bestuurlijke ambities voor de periode 2015-2019, deels uitgewerkt in nieuw beleid en besparingen. In de begroting 2016 zijn voor de periode 2016-2019 maatregelen opgenomen, waarbij een kostenbesparing op de taakuitvoering wordt gerealiseerd van jaarlijks 2%.

Deze besparing komt in vervolg op de efficiencymaatregelen uit het Meerjarenplan Waternet 2012-2016 waarmee structureel circa € 13 miljoen is bespaard. De besparingen zijn taakstellend en tot met 2015 volledig gerealiseerd. Van het laatste jaar van het Meerjarenplan Waternet 2012-2016 is € 0,5 miljoen meegenomen in de maatregelen voor 2016-2019.

In de begroting AGV 2016 zijn efficiencymaatregelen (voor de periode 2016-2019) opgenomen voor zowel de apparaatskosten, als voor de taakkosten van in totaal € 5,2 miljoen. De besparingen lopen verder op met € 3,5 miljoen tot € 8,7 miljoen in 2019 door het temporiseren van investeringen, een lagere financieringsrente en stopzetting van de dotering aan de algemene reserve.

De realisatie van de besparingen in 2016 (circa € 5 miljoen) ligt op schema en de verwachting is dat deze succesvol worden geëffectueerd. Met deze besparingsmaatregelen is een belangrijke bijdrage geleverd aan het streven naar een minimale tariefstijging van de waterschapsbelastingen.

#### **Pharmafilter (SW1)**

Op 7 april 2016 heeft het Algemeen bestuur de motie 'De voortgang van de implementatie van het Pharmafilter bij het AMC in Amsterdam' aangenomen. In deze motie wordt het Dagelijks bestuur verzocht om op korte termijn in gesprek te gaan met het College van Bestuur van het AMC om aan te dringen het Pharmafilter zo spoedig mogelijk toe te passen en het AB hierover te rapporteren.

Op 17 juni jl. heeft het gesprek plaatsgevonden tussen het AMC en het DB-lid van het waterschap inzake de voortgang van de implementatie van het Pharmafilter. Het AMC heeft aangegeven niet alleen te willen opereren in de aanleg van het Pharmafilter en ziet AGV als belangrijkste partner in de ontwikkeling. Een voorstel hierover komt in de tweede helft van 2016.

#### **Commissie Aanpassing Belastingstelsel (F3)**

Het bestuur van de Unie van Waterschappen heeft de Commissie Aanpassing Belastingstelsel (CAB) de opdracht gegeven om te onderzoeken of het belastingstelsel van de waterschappen op de middellange termijn houdbaar is en verbetervoorstellen te formuleren indien blijkt dat aanpassingen nodig zijn.

Op 18 mei jl. is het tussenrapport van de CAB uitgekomen. De CAB heeft geconstateerd dat het belastingstelsel van de waterschappen op dit moment redelijk tot goed functioneert. Op langere termijn zijn veranderingen noodzakelijk.

Voor het vervolgtraject zijn er nu twee werkgroepen ingesteld die werken aan concrete verbetervoorstellen, alsmede een kerngroep die de producten van beide werkgroepen samenbrengt en verantwoordelijk is voor het omgevingsmanagement. In de tussenrapportage wordt een tiental thema's aangedragen die om aandacht vragen van de werkgroepen. Deze hebben zowel betrekking op het watersysteem als op de zuivering. Daarnaast hebben stakeholders ook andere onderwerpen aangedragen, zoals de hoogte van de perceptiekosten, het kwietscheldingsbeleid en de mogelijkheid van regionale verschillen tussen waterschappen. De planning is dat de CAB in het laatste kwartaal van 2016 een eindrapportage oplevert voorzien van een advies aan het Uniebestuur.

#### **Rekenkamercommissie**

Het onderzoek 'Beheer van onroerende zaken en kunst van AGV' bevindt zich in de afrondende fase en wordt naar verwachting dit najaar gepresenteerd aan het Algemeen bestuur.

De rekenkamercommissie werkt op dit moment nieuwe onderzoeksvoorstellen uit, mede op basis van een gesprek met het Algemeen bestuur.

#### **Omgevingswet**

Op 22 april jl. hebben de koepelorganisaties Unie van Waterschappen (UvW), Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en Interprovinciaal overleg (IPO) met het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) een akkoord gesloten over de kosten en besparingen die de invoering van de wet met zich meebrengt.

De Rijksoverheid draagt de investeringskosten die samenhangen met de invoering van de wet. Hierbij moet gedacht worden aan eenmalige kosten die samenhangen met de centrale digitale voorzieningen, het inrichten van informatiepunt(en) en het maken van opleidingen. Iedere partij draagt zelf de transitiekosten van de wet. Via een stimuleringsregeling levert de Rijksoverheid evenwel een bijdrage in deze transitiekosten.

In een brief aan de Tweede Kamer heeft Minister Schultz van Haegen aangegeven dat 2018 niet langer geldt als invoeringsjaar van de Omgevingswet, de inwerkingtreding is verschoven naar begin 2019. Die planning is ook nog afhankelijk van de uitkomsten van de parlementaire behandeling van de verschillende onderdelen van de stelselherziening.

De formele toetsing en consultatie van de algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) heeft plaatsgevonden. De resultaten hiervan liggen op dit moment bij de Unie van Waterschappen.

De toetsing en consultatie van de Invoeringswet volgt in het najaar.

De gezamenlijke reacties van de waterschappen vormen de basis voor de formele reactie vanuit de koepel aan de minister.

### **Samenwerking met de gemeenten**

Een goede samenwerking met onze bestuurlijke partners wordt steeds belangrijker. In dat kader is op 23 februari de notitie *Bestuurlijke relaties gemeenten* vastgesteld. In deze notitie wordt onder andere uiteengezet hoe en waar waterschap en gemeente elkaar ontmoeten en hoe de coördinatie plaatsvindt. De belangrijkste instrumenten hiertoe zijn het periodieke coördinatie-overleg dat de relatiemanager met de gemeentelijke watercoördinator voert en het periodieke bestuurlijke overleg van de portefeuillehouder. De gemeenten in het AGV-gebied zijn onderverdeeld per portefeuillehouder/ accounthouder.

### **Nota Financieel Beleid AGV 2016 (F1)**

Op 19 mei 2016 heeft het AB de Nota Financieel Beleid AGV 2016 vastgesteld. In deze nota is het beleid met betrekking tot investeringen, reserves en voorzieningen én het weerstandsvermogen geactualiseerd en vastgelegd.

## 4. Programmaverantwoording 2016

### 4.1 Programma 1: Veiligheid

#### Omschrijving van het programma

Het waterschap heeft als kerntaak om het gebied voldoende waterstaatkundige veiligheid te bieden. Absolute veiligheid kan het waterschap niet garanderen. Het waterschap staat ervoor dat het stelsel van dijken voldoet aan de veiligheidseisen.

#### Doelstellingen

AGV geeft de hoogste prioriteit aan het garanderen van voldoende waterstaatkundige veiligheid voor mensen, dieren en goederen. Het Deltaprogramma, het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en het Dijkverbeteringsprogramma 2015 – 2024 zullen voor de komende jaren de inspanningen voor dit thema bepalen.

#### Beoogde effecten

De bestaande waterkeringen in overeenstemming met de vastgestelde normen houden, met inachtneming van de belangen op het gebied van landschap, recreatie, natuur en cultuurhistorie.

### INVESTERINGEN

De stoplichten in onderstaande tabel geven een indicatie over de planning en het budget van de werkzaamheden/kredieten ten opzichte van de einddatum. Indien de werkzaamheden en de uitgaven conform planning verlopen staat het stoplicht op groen. Bij geel is er vertraging maar wordt op totaal geen overschrijding in tijd of geld verwacht. Wanneer het stoplicht op rood staat is er vertraging met een verwachte overschrijding in tijd of geld op de totale investering.

Investerings 2016							Bedragen x € 1.000	
Programma Veiligheid	Fin.bron	Begroting 2016	Prognose uitgaven in 2016	Totaal toegekend krediet	Prognose uitgaven t/m 2016	Eindprog. toegekend krediet	Planning	Budget
Programma waterkeringen	WSH	6.600	8.600	126.100	125.516	126.119	●	●
Dijkverbeteringsprogramma	WSH	7.500	7.500	57.500	7.500	57.500	●	●
Compartimenteringswerken	WSH	1.100	883	1.375	682	1.375	●	●
Amstel Noodstuw	WSH	0	0	800	13	800	●	●
De Ronde Hoep	WSH	1.000	400		400	-	●	●
Bijdrage in HWBP	WSH	11.650	11.650	51.600	34.710	51.600	●	●
<b>Totaal</b>		<b>27.850</b>	<b>29.033</b>	<b>237.375</b>	<b>168.822</b>	<b>237.394</b>		

#### Toelichting:

#### **Programma Waterkeringen**

Actieprogramma (VH1, VH3)

Eind 2016 wordt het actieprogramma afgerond. In 2016 wordt nog 8,7 kilometer van het Actieprogramma gerealiseerd. In de eerste 6 maanden van het jaar is 4,8 kilometer hiervan gereed gekomen. Hieronder worden de highlights per project beschreven:

#### Vreelandseweg (Nigtevecht)

Bij deze dijkverbetering is gewerkt met de “omgevingsconvenantmethodiek”. De realisatie van de dijkverbetering Vreelandseweg is in het eerste kwartaal van dit jaar afgerond. Bij dit project is intensief samengewerkt met de gemeente de Stichtse Vecht.

#### Klompweg en Lage Klompweg tussen Weesp en Nigtevecht (gemeenten Weesp en Stichtse Vecht)

Ook bij deze dijkverbetering is gewerkt met een omgevingsconvenant. De dijkverbetering is in juni van dit jaar afgerond. Ook hier is sprake van een samenwerking met de gemeente de Stichtse Vecht. De realisatie van de dijkverbetering wordt gecombineerd met het groot onderhoud van de weg tussen de dijkverbetering en Nigtevecht.

#### Utrechtseweg /Horn, Weesp (gemeente Weesp)

In het eerste kwartaal hebben de nutsbedrijven de benodigde verlegwerkzaamheden gerealiseerd. Hierna is in april gestart met de realisatie van de daadwerkelijke dijkverbetering. De dijkverbetering wordt begin oktober van dit jaar opgeleverd.

#### Horn en Kuierpolder, Nederhorst Den Berg (gemeente Wijdmeren)

De dijkverbetering wordt momenteel gerealiseerd en in september afgerond. De dijkverbetering is een samenwerking met de gemeente de Wijdmeren en wordt gecombineerd met de reconstructie van de wegverharding in opdracht van de gemeente.

#### Angstelkade Baambrugge (gemeente de Ronde Venen)

##### *Gedeelte buiten de dorpskern*

Het sluitstuk (lengte 340 m) van het gedeelte buiten de bebouwde kom van Baambrugge is gestart. Met de betreffende eigenaren is overeenstemming.

##### *Gedeelte dorpskern Baambrugge*

Het ontwerp dijkverbeteringsplan “dorpskern Baambrugge” heeft tussen 17 mei en 27 juni ter inzage gelegen. Er zijn twee zienswijzen.

#### Winkeldijk-Noord, Abcoude (gemeente de Ronde Venen)

De Winkeldijk-Noord is momenteel in uitvoering. De werkzaamheden zullen, gelet op de lengte van het dijktraject, het gehele jaar in beslag nemen en worden naar verwachting eind december afgerond. Eind juli van 2016 is 40% van de dijkverbetering gereed. De totale uitgaven op het programma Waterkeringen blijven binnen het toegekend aanvullend krediet uit 2015.

#### **Dijkverbeteringsprogramma 2015 - 2024**

Het dijkverbeteringsprogramma omvat zowel groot onderhoud werkzaamheden, als reconstructieprojecten. Bij groot onderhoud werkzaamheden wordt het werk uitgevoerd binnen de gereserveerde ruimte van de dijk(leggerprofiel), een reconstructie omvat een groter ruimtebeslag dan het gestelde leggerprofiel. Bij reconstructies is het daarom noodzakelijk in het kader van de Waterwet een projectplan vast te stellen.

In de eerste 6 maanden is circa 3,1 km gerealiseerd van het dijkverbeteringsprogramma (11,7 km). In de eerste 9 maanden is 5,1 km gerealiseerd (de jaarprognose blijft 11,7 km). Dit betreft de projecten Kalfjeslaan, Nieuwe weg en Waterleidingkade-Bethunepolder. In september en oktober starten diverse projecten met de uitvoering. Naar verwachting wordt de planning van 11,7 km gerealiseerd aan het eind van het jaar.

#### Haarlemmerweg N200, gemeente Amsterdam (boezemring 3; Amsterdam West)

Onder de Rijksweg N200 tussen Halfweg en de ringweg A10 ligt een waterkering van AGV met een lengte van circa 6 kilometer. Deze waterkering beschermt Amsterdam-West tegen het water uit de Haarlemmervaart en voldoet grotendeels niet meer aan de hoogte-eisen. De noodzakelijke ophoging kan binnen de huidige legger plaatsvinden zodat er geen planprocedure noodzakelijk is. Rijkswaterstaat wil in 2017-2018 groot onderhoud uitvoeren aan de N200 en Waternet Drinkwater gaat de oude drinkwatertransportleidingen (die nu midden in de weg liggen) verleggen naar de zuidzijde van de N200.

Daarnaast wil de gemeente Amsterdam het gedeelte tussen de Seineweg en de ringweg A10 herinrichten om woningbouw nabij de Rijksweg mogelijk te maken en om de barrièrewerking van de weg tussen Nieuw-West en Sloterdijk te verminderen. Hierover hebben de minister van I&M en de gemeente Amsterdam in oktober van 2015 afspraken gemaakt in het kader van de MIRT Sloterdijk. De partijen hebben de samenwerking gezocht omdat de onderdelen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Bovendien leidt een integrale aanpak tot een efficiënte en kostenbesparende realisatie van de verschillende projectdoelstellingen.

Alle deelnemende partijen werken momenteel aan een samenwerkingsovereenkomst.

De uitvoering van de werkzaamheden is gepland in de periode september 2017 – december 2018.

#### Linnaeuskade, Amsterdam (boezemring 5; Amstelland Oost)

Bij dit project werken stadsdeel Oost van de gemeente Amsterdam en AGV nauw samen. Beide partijen stellen tegelijkertijd het dijkverbeteringsplan en het inrichtingsplan op. In maart van dit jaar heeft een bewoners/inventarisatie-avond plaatsgevonden waarbij de oplossingsrichtingen zijn gepresenteerd. De geschetste voorkeursoplossing die ook in de startnotitie is verwoord werd positief ontvangen door de omgeving.

Na het zomerreces worden het ontwerp-dijkverbeteringsplan en het inrichtingsplan van het stadsdeel tegelijkertijd ter inzage gelegd. Daarna zal de voorbereiding gezamenlijk worden opgepakt. Het is de bedoeling dat er een gezamenlijke aanbesteding volgt. Het stadsdeel zal hierbij een "trekkende rol" vervullen.

#### Ringdijk Watergraafsmeer, Amsterdam (boezemring 5; Amstelland Oost)

Op dit moment wordt de mogelijkheid onderzocht om de ringdijk op innovatieve wijze te versterken middels JDL-ankers. Deze innovatieve methode is ontwikkeld in het HWBP als onderdeel van de Project Overstijgende Verkenning-macro en nu ver genoeg om als pilot uitgewerkt te worden. Mocht de dijk op deze wijze versterkt worden draagt het HWBP (naar verwachting) 100% van de kosten.

### **Compartimenteringswerken**

#### Ipensloter- en Diemerdammersluizen

Het project Renovatie Ipensloter- en Diemerdammersluizen is onderdeel van het Hoogwater-beschermingsprogramma (HWBP). Op basis van de bestuurlijk overeengekomen kostenverdeling tussen AGV en het HWBP bedraagt het aandeel van AGV € 1,2 miljoen op een geraamde totale investering van € 5,8 miljoen voor het renovatieproject.

Het HWBP heeft positief beschikt op de subsidieaanvraag van AGV, waarna het waterschap een eerste bedrag van € 2,9 miljoen heeft ontvangen.

Het project is aanbesteed en gegund. Momenteel wordt de nieuwe Ipenslotersluis ontworpen en in het najaar start de realisatie. De bestedingen verlopen zoals gepland en conform de afspraken met het programmabureau HWBP.

#### Balgstuw het Gein

Het project Vervangen Balgstuw het Gein is losgekoppeld van het provinciale project "Aanpassing N236". De aanleiding hiervoor is dat de provincie Noord-Holland geen omgevingsvergunning heeft gekregen voor het ontwerp van de aanpassing rondom de kruising Gein en Gaasp. AGV pakt het project nu zelfstandig op.

#### Compartimenteringswerken Ringvaart

De voorbereidingsfase van het project Vervangen Compartimenteringswerken Ringvaart Watergraafsmeer heeft langer geduurd dan gepland en is recent afgerond.

Het benodigde uitvoeringskrediet is aangevraagd, de totale investeringskosten van het project zijn geraamd op € 1,15 miljoen. Door de vertraging bij de voorbereiding, schuiven de uitvoering en het bijbehorende budget grotendeels door naar 2017 (€ 0,2 miljoen).

### **Amstelnoodstuw (VH7)**

In de Amstel was de aanleg van een nieuwe noodstuw gepland. De realisatie van de Amstelnoodstuw is getemporiseerd in afwachting van de resultaten van het onderzoek "Verkenning compartimentering van boezemwateren". De uitvoering van dit onderzoek is gestart.

### **De Ronde Hoep**

De startnotitie over inrichtingsmaatregelen voor de calamiteitenberging Ronde Hoep is gereed.

Het onderzoek naar milieurelevante objecten is recent opgeleverd. De uitwerking van de schaderegeling wordt meegenomen in de uitwerking van het projectplan. Momenteel zit het project in de bestuurlijke besluitvormingsfase. Dit traject duurt langer dan gepland waardoor het realiseren van het projectplan in de planning naar achter is geschoven. Bij het opstellen van de begroting 2016 werd er nog van uitgegaan dat er in 2016 ook gestart zou kunnen worden met de uitvoering.

De start van de uitvoering zal naar verwachting door diverse procedures pas na 2020 kunnen plaatsvinden. De voorbereidingskosten worden voor 2016 geraamd op € 0,4 miljoen en voor 2017 op nog eens € 0,4 miljoen.

### Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)

De bijdrage van AGV over 2016 aan het HWBP is eind mei voldaan.

### EXPLOITATIE

Financieel programmaoverzicht 2016				Bedragen x € 1.000	
Programma	Realisatie 2015	Begroting AGV 2016	9-maands Jaar-prognose 2016	Vershil Begroting / prognose	% Verschil Begroting / prognose
Veiligheid	28.082	29.071	28.754	-317	-1%

#### Toelichting:

De eindejaarsprognose 2016 voor de exploitatiekosten van programma Veiligheid is € 0,3 miljoen lager dan de begroting. De belangrijkste posten zijn:

	x € 1 miljoen
Minder adviezen bij plannen van derden	-0,20
Lagere kosten PVTH-systeem <sup>1</sup> (vergunningverlening)	-0,10
Besparing i.v.m. vaarwegbeheer (zie ook programma Op en om het Water)	-0,10
Diverse kleine over- en onderschrijdingen	0,10
Totaal	-0,30

### Meerjarenplan Muskusrattenbeheersing

In de eerste 6 maanden van 2016 zijn circa 800 muskusratten gevangen. Dat is, met dezelfde inzet, 30% minder dan in dezelfde periode in 2015. Het plasseengebied vraagt nog wel extra aandacht. Daar zijn in verhouding tot 2015 meer muskusratten gevangen.

Het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden organiseert 30 september een bestuurlijke discussiebijeenkomst. De bedoeling is om aan de hand van een aantal vooraf gestuurde dilemma's een discussie te starten. Resultaten van deze discussie vormen het uitgangspunt van de nieuwe beleidsvisie. Ook zal de uitkomst van de landelijke veldproef een rol spelen op deze bijeenkomst, het is nog onbekend in welke vorm, omdat de resultaten nog niet definitief en openbaar zijn.

### Calamiteitenbestrijding waterkeringen (VH8)

Het operationeel handboek is geactualiseerd. Verder zijn afspraken gemaakt over beheer en onderhoud van de materialen die gebruikt worden voor de crisisorganisatie. De workshop voor de veiligheidsregio Gooi & Vecht is gestart, dit ter voorbereiding voor de oefening van 1 december 2016.

### Toetsing primaire keringen (VH5)

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft het toetsinstrumentarium opgeleverd voor de generale toets, zodat de waterschappen er mee kunnen werken.

Per 1 januari 2017 zal het instrumentarium worden opgeleverd voor de definitieve toets. AGV zal samen met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier optrekken om de aanpak te bepalen voor de komende toetsronde, die start in 2017.

### Toetsingsprogramma regionale waterkeringen (VH5)

Er is een projectteam gestart met het inrichten van het project *Toetsen regionale keringen 2017-2024*. Doel van dit projectteam is het opstellen van een plan van aanpak tot een detailniveau dat het mogelijk maakt op 1 januari 2017 te starten met de uitvoering van het toetsproject.

<sup>1</sup> PVTH: Planning, Vergunningverlening, Handhaving en Toezicht. Een zaakgericht informatiesysteem waarin vergunningsaanvragen en handhavingsacties kunnen worden vastgelegd en behandeld.

## 4.2 Programma 2: Schoon Water

### Omschrijving van het programma

Het waterschap draagt als waterkwaliteitsbeheerder de zorg voor een goede kwaliteit van het watersysteem. Deze zorg is mede een opgave vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Het waterschap voert waterstaatkundige maatregelen uit om de kwaliteitsdoelstellingen te behalen. Waar dit effectief is, wordt dit gedaan in samenwerking met derden.

### Doelstellingen

De doelstelling is een (grond)watersysteem met een goede ecologische en chemische waterkwaliteit. Vanuit de KRW worden per waterlichaam ecologische doelstellingen opgelegd, die uiterlijk 2027 behaald moeten worden. Hierover wordt gerapporteerd in Stroomgebiedbeheersplannen (SGBP).

Voor de rioolwaterzuiveringsinstallaties in het beheergebied als totaal gelden de volgende kwaliteitseisen:

- Gemiddelde stikstof (N) en fosfor (P)-eliminatie tenminste 75%;
- Gemiddelde zuiveringsrendement van tenminste 88%;
- Nalevingspercentage (voldoen aan de lozingseisen) 99,5% (bron WBP 2016 - 2021);
- Voldoen aan de afname-overeenkomsten 100% (bron WBP 2016 - 2021).

### Beoogde effecten

Het beoogde effect is een goede en een zo optimaal mogelijke waterkwaliteit (schoon water voor mens, dier en plant).

Het inzamelen, transporteren en zuiveren van afvalwater levert een positieve bijdrage aan de volksgezondheid, natuur en milieu. Het beoogde effect is het vermijden van emissies van ongewenste stoffen uit de afvalwaterketen die een bedreiging vormen voor het aquatisch ecosysteem en de drinkwaterkwaliteit.

In de periode 2015 – 2017 worden de ondergrondse leidingen op rwzi Amsterdam-West gefaseerd vervangen. Hierdoor is het verwachte effect dat de zuiveringsprestatie norm van 88% in 2016 niet gehaald zal worden. De zuiveringsprestatie zal in 2016 naar verwachting maximaal 86% bedragen.

## INVESTERINGEN

Investerings 2016		Bedragen x € 1.000						
Programma Schoon Water	Fin.bron	Begroting 2016	Prognose uitgaven in 2016	Totaal toegekend krediet	Prognose uitgaven t/m 2016	Eindprog. toegekend krediet	Planning	Budget
Nieuwe Zuiveringstechnische Werken	ZH	250	450	34.482	27.103	28.500	●	●
Procesoptimalisatie rwzi's	ZH	6.400	5.200	48.350	36.256	43.080	●	●
Renovatie rwzi's	ZH	8.900	9.873	35.920	23.717	35.320	●	●
Programma KRW	WSH	1.900	1.500	21.580	8.606	21.580	●	●
Waterkwaliteitsspoor stedelijk gebied	WSH	182	236	980	666	980	●	●
Aansluiten woonboten op riolering	WSH	450	275	3.525	2.851	3.525	●	●
<b>Totaal</b>		<b>18.082</b>	<b>17.534</b>	<b>144.837</b>	<b>99.199</b>	<b>132.985</b>		

### Toelichting:

#### Nieuwe zuiveringstechnische werken

##### Zuivering Weesp (AB 16/0147)

De zuivering wordt in de periode 2016-2021 vernieuwd. De huidige rwzi is van het sterk verouderde type "oxydatiebed" en is sinds 1974 in bedrijf. Om aan de nieuwe vergunningseisen van Rijkswaterstaat te voldoen en om de toename van het aantal vervuilingsequivalenten, door bebouwing van de Bloemendalerpolder, te kunnen verwerken, moet de zuivering vernieuwd worden.



In 2016 is een voorbereidingskrediet van € 1,5 miljoen door het AB verstrekt. In 2016 - 2017 wordt de nieuwbouw voorbereid. Hiertoe wordt eind 2016 de systeemkeuze en bijbehorende aanbestedingsstrategie aan het bestuur voorgelegd. De verwachte kosten in 2016 zijn € 0,2 miljoen.

#### *Zuivering Hilversum (AB 01/057B)*

De optimalisatie van de zandvanger (laatste restpunt) wordt in 2016 afgerond. De kosten in 2016 zijn naar verwachting € 0,2 miljoen. Het project wordt eind 2016 afgerond en financieel afgesloten.

#### *Nieuwe Sanitatie Amsterdam/Buiksloterham (Planning)*

Op 5 maart 2016 is door AGV het Manifest Circulair Buiksloterham ondertekend, waarmee zij haar commitment vastlegt om de wijk als een 'living lab' te gaan ontwikkelen. In 2016 start de woningbouwcorporatie de Alliantie met de bouw van 500 – 800 woningen en begint de bouw van de duurzame woonwijk Schoonschip. Met beide ontwikkelingen is afgesproken om pilots te doen op het gebied van nieuwe sanitatie. Nieuwe sanitatie betekent:

- Afvalwaterstromen scheiden (zwart en grijs);
- Energie concept uitwerken (warmte van grijswater terugwinnen);
- Decentrale/lokale verwerking van de afvalwaterstromen.

Er is een City-zen subsidiebeschikking (Europese subsidie voor energiezuinige woningrenovaties), aan dit initiatief toegekend, voor de innovatie en energie aspecten. De subsidieverstrekker betaalt 50% van de innovatieve onderdelen van het project. De investeringskosten worden voorlopig geraamd op € 1,11 miljoen (€ 1,85 miljoen verminderd met een subsidie van € 740.000). De kosten in 2016 zijn naar verwachting € 50.000.

#### **Procesoptimalisatie rwzi's**

Hieronder worden de investeringen opgenomen die tot een verbetering van het zuiveringsrendement, nalevingspercentage of afnameverplichting leiden, de efficiency verhogen of de duurzaamheid vergroten.

#### Zuivering Horstermeer (AB 07/037, 10/021, 10/046, 15/568A en 15/568B)

De vernieuwbouw van de waterlijn inclusief nabehandelingstechniek met een 1-stepfilter, is afgerond. Hierna is de aanpassing aan de gasinstallatie gestart en worden er zonnepanelen geplaatst op de gesaneerde sliablagunes (de bouw van de 'energiefabriek'). De bouw van de zonnepanelen start in 2017.

De verwachte kosten in 2016 voor de aanpassingen aan de gaslijn en het plaatsen van zonnepanelen zijn respectievelijk € 2,0 miljoen en € 50.000.

Door een aangepaste planning, zijn de kosten in 2016 voor de aanpassing van de gas-lijn hoger dan oorspronkelijk gepland. De totale kosten blijven ongewijzigd.

#### Zuivering Horstermeer dienstgebouw (AB 13/0218)

De verbouwing van het dienstgebouw Horstermeer sluit aan op de werkzaamheden van de energie-fabriek en zijn gepland in 2017 – 2018. Er is een voorbereidingskrediet van € 250.000 beschikbaar en voorlopig zijn de uitvoeringskosten geraamd op € 1,45 miljoen. Het uitvoeringskrediet wordt in 2017 aangevraagd. De verwachte voorbereidingskosten in 2016 bedragen circa € 0,1 miljoen.

#### Zuivering Maarssen (AB 07/037, 10/021, AB 10/046)

Het gezamenlijke onderzoek met het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) naar de mogelijke sluiting van de rwzi Maarssen en afvoer van het afvalwater naar de rwzi Leidsche Rijn van HDSR heeft geleid tot een positieve Business Case.

Het Algemeen bestuur van HDSR heeft begin juli 2016 positief besloten over het overnemen van het afvalwater van de zuivering Maarssen. Het bestuursvoorstel tot het sluiten van de zuivering is in september 2016 voorgelegd aan het AB van AGV. Met het gevraagde besluit zal tevens een

aanvullend krediet worden aangevraagd van € 3,5 miljoen voor het leggen van de benodigde persleiding en bouw van het pompgemaal.

In het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) zijn de te verwachten investeringskosten opgenomen. In 2016 - 2017 vindt de voorbereiding plaats. De verwachte kosten in 2016 zijn € 0,1 miljoen. De start van de bouw van het gemaal is gepland in het 3e kwartaal van 2017. De aanleg van de persleiding zal in januari 2018 starten.

#### Zuivering Amstelveen (AB 13/0534, AB 15/0410)

De installaties van de zuivering zijn aan een vervanging toe. De slibverwerking, gasinstallatie en procesautomatisering worden apart en met prioriteit uitgevoerd.

Een uitvoeringskrediet van € 6,9 miljoen is door het bestuur in 2015 verleend. De werkzaamheden zijn gestart in 2016 en lopen door in 2017. De verwachte kosten in 2016 zijn € 3,0 miljoen.

#### **Renovatie rwzi's**

Bij diverse zuiveringen en gemalen is vervanging van voornamelijk elektromechanische installaties noodzakelijk om de bedrijfsprocessen te garanderen.

Op basis van risicomanagement, de staat van onderhoud en levensduur is vastgesteld welke onderdelen van de verschillende zuiveringen en gemalen in de komende jaren vervangen moeten worden.

#### Vervangingen/Optimalisatie zuivering Amsterdam-West (AB 14/0259, 14/0363)

In verband met de vele leidingbreuken en storingen wordt het ondergrondse leidingstelsel op de zuivering vervangen en diverse procesonderdelen geoptimaliseerd of vervangen. De werkzaamheden zijn in 2015 gestart en lopen door tot in 2018. De werkzaamheden liggen op schema.

De kosten in 2016 voor het optimaliseren van diverse procesonderdelen bedragen naar verwachting € 3,0 miljoen en de kosten voor het vervangen van de ondergrondse leidingen bedragen € 2,5 miljoen.

#### Vervanging procesautomatisering (AB 15/0652)

Om te voldoen aan de normen van de Baseline Informatiebeveiliging Waterschappen zal van diverse zuiveringen (Amsterdam-West, Westpoort, de Ronde Venen, Uithoorn en Loenen) in de komende periode 2017 – 2021 de verouderde procesautomatisering vervangen worden. Hiertoe is een voorbereidingskrediet van € 0,8 miljoen door het AB verleend. De voorbereiding is gestart. Medio 2017 wordt een uitvoeringskrediet aangevraagd. De verwachte kosten in 2016 bedragen circa € 0,2 miljoen.

#### Vervangingsinvestering Zuivering Amstelveen (AB 16/0131)

Voor de vervanging van de overige installatie-onderdelen wordt een apart uitvoeringskrediet aangevraagd in 2016 van € 6,25 miljoen. De kosten in 2016 voor de vervangingen bedragen naar verwachting € 0,4 miljoen.

#### Vervangingsinvestering 2015 – 2016 (AB 15/0421)

De vervangingsmaatregelen lopen op schema. De kosten in 2016 zijn naar verwachting circa € 3,1 miljoen. De totale kosten blijven binnen het budget.

#### **Diverse maatregelen rwzi's**

##### Het gemaal Muiden (AB 15/0536)

Het gemaal wordt aangepast. Voor de aanpassingen in 2016 – 2017 is, aanvullend op het voorbereidingskrediet van € 0,25 miljoen, een uitvoeringskrediet door het AB verstrekt van € 0,56 miljoen. De werkzaamheden worden grotendeels in 2016 uitgevoerd. De verwachte kosten in 2016 bedragen circa € 0,53 miljoen.

#### Verplaatsen persleiding Muiden-Weesp (AB 09/053A)

De werkzaamheden voor het verlengen van de persleiding vinden plaats in 2016 – 2017 waarna het krediet zal worden afgesloten. De kosten in 2016 zijn circa € 48.000.

#### Verleggen persleidingen (Kargo) (AB 12/349)

Het verleggen van de persleidingen, als gevolg van de renovatie door Rijkswaterstaat (RWS) van de bruggen over het Amsterdam-Rijnkanaal, is afgerond. In 2016 zal er nog een verrekening met RWS plaatsvinden (per saldo circa € 0,2 miljoen te ontvangen door AGV) waarna het krediet in 2017 zal worden afgesloten.

#### Zuivering Westpoort (AB 08/040, 11/685)

Met de verbouwing van het dienstgebouw in 2016 - 2017 worden de laatste renovatie werkzaamheden afgerond. De kosten in 2016 zijn naar verwachting € 0,2 miljoen. De totale kosten zijn naar verwachting circa € 0,74 miljoen. Het renovatiebudget wordt niet overschreden.

#### Persleiding Jan de Jonghstraat/Krijn Breurstraat (AB 15/0707)

De persleidingbreuk is in 2014 tijdelijk gerepareerd en zal in 2016 – 2017 definitief hersteld worden. In 2016 is hiervoor een krediet verstrekt. De voorbereiding is gestart en naar verwachting zal de uitvoering starten in het tweede kwartaal 2017.

De voorbereidingskosten in 2016 zijn circa € 50.000. In 2017 zal de uitvoering plaatsvinden.

### **Energieneutraal in 2020 (TD1)**

In het bestuursakkoord "Waterbewust" van 16 april 2015 heeft het waterschap Amstel, Gooi en Vecht doelstellingen opgenomen op het gebied van energiebesparing en energieproductie. Het waterschap streeft ernaar om in 2020 energie neutraal te opereren. Energieneutraal wil in dit verband zeggen dat het energiegebruik binnen het waterschap, uitgedrukt in Gigajoule primaire energie, volledig wordt gedekt door de duurzame bronnen waar het waterschap over beschikt. Duurzame bronnen zijn onder andere productie van biogas, wind- en zonne-energie. Om de ambitie concreet te maken heeft AGV drie transitierichtingen benoemd, te weten:

- Verdere energiebesparing;
- Waterschap als energiefabriek: productie van duurzame energie;
- Terugwinnen van energie uit gezuiverd afvalwater.

### **Investerings energieneutraal**

Investerings 2016		Bedragen x € 1.000						
Energieneutraal	Fin.bron	Begroting 2016	Prognose uitgaven in 2016	Totaal toegekend krediet	Prognose uitgaven t/m 2016	Eindprog. toegekend krediet	Planning	Budget
<b>Energieneutraal (budgetneutraal verwerkt):</b>								
- Rwwi Amsterdam-West slibdestructie	ZH	100	0	0	0			
- Rwwi Horstermeer: Energiefabriek	ZH	1.000	50	2.000	50	2.000	●	●
- Rwwi Horstermeer: Struvietinstallatie	ZH	600	0	0	0			
- Rwwi West: Biogas naar groengasinstallatie	ZH	3.000	200	450	200	450	●	●
- AWZI Bodemas reinigen AEB	ZH	350	0	0	0			
- Windmolens Westelijk Havengebied	ZH	100	100	0	100		●	●
- Grootchalige realisatie zonnepanelen rwwi's	ZH	0	100	0	100		●	●
<b>Totaal</b>		<b>5.150</b>	<b>450</b>	<b>2.450</b>	<b>450</b>	<b>2.450</b>		

De geprognosticeerde uitgaven in 2016 zijn significant lager dan oorspronkelijk begroot omdat een aantal projecten nog in de onderzoeksfase zitten en/of zijn uitgesteld naar latere jaren; de struvietinstallatie op Horstermeer zal niet worden geplaatst. Onderstaand wordt een (financiële) toelichting per project gegeven.

#### Rwzi Amsterdam-West: Slibdestructie (Planning)

In 2014 is onderzocht in hoeverre optimalisatie van de slibverwerking met een destructie technologie haalbaar is. In dit onderzoek is ook de mogelijke verwerking van het slib van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) betrokken.

De scope van het slibdestructieproject is aangepast, waarbij er geen rekening meer wordt gehouden met het verwerken van extern slib van HDSR.

De Business case wordt verder bijgewerkt naar de laatste inzichten in de beschikbare technieken voor slib eindverwerking en de marktprijzen van groengas. Het onderzoek naar de haalbaarheid en de te gebruiken technieken wordt in 2016 afgerond, waarna in 2017 een voorbereidingskrediet zal worden aangevraagd. Er zijn naar verwachting geen kosten in 2016.

#### Rwzi Horstermeer: Energiefabriek (AB 15/568B)

Na het saneren van de sliblagunes op de zuivering Horstermeer komt ruim 30.000 m<sup>2</sup> grond-oppervlakte beschikbaar. Deze ruimte wordt gebruikt voor het opstellen van zonnepanelen voor het opwekken van elektriciteit. De zuivering Horstermeer zal dan met de aanvullende inzet van biogas volledig voorzien in haar eigen elektriciteitsbehoefte. Hiertoe is een uitvoeringskrediet van € 2,0 miljoen verstrekt. In maart 2016 is voor de locatie Horstermeer SDE-subsidie<sup>2</sup> toegekend. De zonnepanelen worden in 2017 geplaatst. De verwachte kosten in 2016 bedragen € 50.000.

#### Rwzi Horstermeer: Struvietinstallatie

Door de verwerking van het slib van Abbott en de rwzi Weesp op de zuivering Horstermeer is de geplande struvietinstallatie voorlopig komen te vervallen (geplande kosten € 0,8 miljoen).

Het slib heeft een hoog ijzergehalte zodat de ongewenste vorming van struviet weinig voorkomt en het daarmee niet rendabel is om fosfaat terug te winnen in de vorm van struviet. Vooralsnog kan volstaan worden met het doseren van een anti-scaling.

#### Rwzi Amsterdam-West: Biogas naar groengasinstallatie (AB 15/342A)

De zuivering Amsterdam-West produceert jaarlijks circa 12 miljoen Nm<sup>3</sup> biogas<sup>3</sup>. Door centralisatie en optimalisatie van de slibverwerking stijgt dit volume de komende jaren naar circa 14-15 miljoen Nm<sup>3</sup>. Momenteel wordt het biogas omgezet in elektriciteit en warmte.

Na een gezamenlijke verkenning van het Afval Energiebedrijf (AEB) en Waternet is het grootschalig produceren van groengas als beste optie naar voren gekomen. In deze verkenning is ook gebleken dat de investering in een groengasinstallatie kan worden terugverdiend binnen de afschrijftermijn van 15 jaar.

Het AB heeft een voorbereidingskrediet van € 0,45 miljoen beschikbaar gesteld. Dit voorbereidingskrediet geeft de mogelijkheid om alle werkzaamheden uit te voeren die noodzakelijk zijn om eind 2016 het uitvoeringskrediet aan te kunnen vragen en de realisatiefase te starten. Door tegenvallende voortgang in het vergistingsproject van de samenwerkingspartner AEB is circa 4 maanden vertraging opgetreden in het project. Om verdere vertraging te voorkomen worden de projecten van AGV en AEB in de planning van elkaar losgekoppeld; hiermee kan de voortgang van het Groengas project voor AGV worden geborgd. De verwachte kosten in 2016 zijn bijgesteld en bedragen € 0,2 miljoen.

#### AWZI Bodemas reinigen AEB (Planning)

AEB heeft de intentie zijn bodemassen verder op te werken tot bouw materiaal. Het hiervoor benodigde proceswater kan geleverd worden uit het effluent van de zuivering Amsterdam-West. Het afvalwater dat ontstaat zal moeten worden behandeld.

De levering van effluent past goed binnen de samenwerking die AGV heeft met AEB. Daarnaast is AGV/Waternet volgens de huidige lozingsvergunning verplicht om mee te denken over alternatieve toepassingen van effluent ten opzichte van lozing op oppervlaktewater. Door effluent aan AEB te leveren wordt hier invulling aan gegeven.

---

<sup>2</sup> Stimulering Duurzame Energieproductie

<sup>3</sup> "Nm<sup>3</sup> Biogas" is 1m<sup>3</sup> biogas bij 1,01325 bar en een temperatuur van 15°C

Om effluent te kunnen leveren is een pomp nodig op het terrein van de zuivering Amsterdam-West en een leiding naar het AEB. Deze aansluitkosten bedragen circa € 250.000 en zullen worden gefinancierd en betaald door het AEB. De uitvoering zal door Waternet gedaan worden. Het tarief dat daarnaast in rekening gebracht wordt moet minimaal kostendekkend zijn voor de operationele kosten zoals onderhoud, elektriciteit en administratie. In de MIP zijn dan ook geen investeringskosten meer opgenomen.

In een eerder stadium is ook gesproken over het gebruik van de zuivering Westpoort voor de biologische zuivering van het hiermee geproduceerde afvalwater. Het AEB heeft hiervan afgezien om prijstechnische en procedurele redenen

#### Windmolens Westelijk Havengebied (Planning)

Op de zuivering Amsterdam-West en de aangrenzende terreinen is ruimte voor het ontwikkelen van een rijopstelling van windmolens. Samen met het Havenbedrijf Amsterdam wordt dit project nu verder uitgewerkt. Beide partners nemen ieder 50% voor hun rekening, voor AGV € 10 miljoen.

Op 13 mei 2016 zijn alle aanvragen (Omgevingsvergunning) voor dit project ingediend. Aan de door de provincie gestelde eisen zoals lijnopstelling van minimaal zes molens, minimale afstand van 600 meter tot woningen, draagvlak, participatie en ruimtelijke inpasbaarheid wordt voldaan.

Echter één van de voorwaarden bij indiening is dat voor iedere nieuw te plaatsen windturbine twee turbines in de provincie Noord-Holland gesaneerd moeten worden, het havenbedrijf en AGV kunnen op dit moment niet met zekerheid aan deze voorwaarde voldoen. De voortgang van dit project is daarmee onzeker en geheel afhankelijk van de vergunningsprocedure. De verwachte kosten in 2016 zijn onzeker en worden vooralsnog ingeschat op € 0,1 miljoen.

#### Grootschalige uitrol Zonne-energie bij AGV (Planning)

Al enige jaren verkent AGV de mogelijkheden om binnen de eigen organisatie zonne-energie te benutten. In 2010 is een inventarisatiestudie uitgevoerd (Kansen voor Zon, Wind en Biomassa) en in 2013 is de inventarisatie verdiept met een studie naar de potentie van Photo Voltage op basis van het elektriciteitsstarief van de verschillende locaties. Daarnaast zijn er ondertussen een 2-tal pilotinstallaties gerealiseerd om ervaring op te doen met zonne-energie.

AGV heeft als doelstelling om in 2020 energieneutraal te zijn. Een van de maatregelen die daaraan bijdraagt is het plaatsen van 21.000 zonnepanelen op de zuiveringen Amstelveen, Amsterdam-West en Westpoort naast de reeds goedgekeurde plaatsing van zonnepanelen op de rwzi Horstermeer. Met een energie productie van circa 3.700 MWh/jr leveren deze panelen 7% van elektriciteitsinkoop van AGV. De eigen energieproductie stijgt daarmee van 55% naar 62%. De investeringskosten worden voorlopig geraamd op € 6,7 miljoen.

In maart 2016 is voor twee locaties SDE-subsidie toegekend, de zuivering Horstermeer en de zuivering Westpoort. Voor de overige locaties zal in september opnieuw een aanvraag voor SDE-subsidie worden gedaan. De kosten in 2016 bedragen naar verwachting € 0,1 miljoen.

#### **Programma Kaderrichtlijn Water (KRW)**

Voor een aantal maatregelen uit de planperiode 2009-2015 loopt dit jaar nog nazorg (zoals de Gaaspersingel, de natuurvriendelijke oevers van de Vecht en de natschademaatregelen in de Bethunepolder). De planvorming voor de KRW-uitvoeringsmaatregelen voor de planperiode 2016-2021 loopt (zie ook exploitatie). Daarnaast zijn de gesprekken gevoerd met onder andere de provincie Noord-Holland over subsidies en cofinanciering.

#### **Waterkwaliteitsspoor stedelijk gebied**

De gemeenten Bussum en Blaricum maken nog gebruik van deze regeling. Met de gemeente Blaricum is in juni 2016 een alternatief maatregelenpakket afgesproken met, naar verwachting, een subsidiebesparing van € 0,2 miljoen in de komende jaren.

Bovendien heeft de gemeente Blaricum de uitvoering van maatregelen uitgesteld naar 2016 en 2017. De eindejaarsprognose 2016 is bijgesteld naar circa € 0,23 miljoen (€ 54.000 meer dan oorspronkelijk begroot). De totale uitgaven blijven binnen het toegekende krediet.

### Aansluiten woonboten op riolering

Alle woonbootbewoners in Amsterdam zijn aangeschreven om mee te doen met project 'Schoon Schip'. Er is veel aan communicatie gedaan en conform planning zal het project in 2017 met succes worden afgerond. Vanwege het afsluiten van de subsidie, zijn er nog maar enkele aanvragen te verwerken dit jaar. Dit verklaart de onderschrijding van het budget met € 175.000.

### EXPLOITATIE

Financieel programmaoverzicht 2016				Bedragen x € 1.000	
Programma	Realisatie 2015	Begroting AGV 2016	9-maands Jaar-prognose 2016	Vershil Begroting / prognose	% Verschil Begroting / prognose
Schoon water	82.207	85.386	85.669	283	0%

#### Toelichting:

De eindejaarsprognose 2016 voor de exploitatiekosten van programma Schoon water is € 0,3 miljoen hoger dan de begroting. De belangrijkste posten zijn:

	x € 1 miljoen
Stijging onderhoudskosten door een toename van storingen	0,20
Aanvullende veiligheidsmaatregelen i.v.m. het H <sub>2</sub> S-gehalte in het biogas	0,15
Besparing i.v.m. vaarwegbeheer (zie ook programma Op en om het Water)	-0,15
Diverse over- en onderschrijdingen	0,10
Totaal	0,30

### Monitoring waterkwaliteit

De reguliere waterkwaliteitsmonitoring, de monitoring voor de KRW, de specifieke monitoring voor projecten (veelal watergebiedsplannen) en de monitoring van zwemwaterlocaties loopt conform planning. Naast de officiële zwemwaterlocaties wordt dit jaar ook een aantal andere locaties bemonsterd waar in de praktijk veel wordt gezwommen.

### KRW-maatregelen (SW6)

Bestaande natuurvriendelijke oevers worden op natuurvriendelijke wijze onderhouden. Het onderzoek naar achterblijvende soortendiversiteit waterflora is opgestart. Ook loopt de planvorming voor een aantal KRW-uitvoeringsmaatregelen, namelijk:

- Het beperken van de fosfaatbelasting in het overschotwater uit Bethunepolder;
- Het instellen van het polderdoorstroomeprincipe en defosfatering in de Ster en Zodden van Loosdrecht;
- Het vispasseerbaar maken van onder meer de Stenen Beer bij Muiden;
- Het realiseren van natuurvriendelijke oevers langs de Spiegelplas.

De waterlichamen worden gemonitord, zodat gevolgd wordt of de maatregelen het beoogde effect hebben en de toestand van de waterlichamen vooruit gaat.

### KRW overig water en agrarisch waterbeheer (SW4 en OB4)

Voor de overige wateren zijn in het Waterbeheerplan handelingsperspectieven opgenomen, ofwel: waar ziet het waterschap in samenwerking met gebiedspartijen perspectief om de (ecologische) waterkwaliteit te verbeteren door uitvoering van haalbare en betaalbare maatregelen.

Uit de watergebiedsplannen worden optimale maatregelenpakketten en gebiedsdoelen afgeleid.

Omdat het agrarisch waterbeheer nog nieuw is, hebben nog relatief weinig agrariërs op dit moment ingetekend voor ook een relatief beperkt aantal blauwe diensten.

In 2016 is voor € 0,12 miljoen ingetekend in drie van de vier collectieven in het AGV-gebied.

Daarnaast is voor het vierde collectief de pilot agrarisch waterbeheer verlengd en worden de lopende

beheerpakketten van Boeren als Waterbeheerders onder agrarisch waterbeheer gebracht. Daarmee loopt het waterschap voorop in Nederland waar in veel gebieden agrarisch waterbeheer nog helemaal niet van start is gegaan.

In 2016 wordt extra ingezet op verdere ontwikkeling en implementatie van agrarisch waterbeheer en kwaliteitsmaatregelen in overig water, zoals het uitvoeren van gebiedsanalyses en activiteiten om het waterbewustzijn en de interesse voor agrarisch waterbeheer bij agrariërs te vergroten. In dat kader doet het waterschap bijvoorbeeld ook mee aan de Proefpolder Kringlooplandbouw. De veldproef 'Temmen van Brakke kwel' in de Horstermeer verloopt volgens planning.

#### **Sanering waterbodem**

De voorbereidingen voor het Slijk worden getroffen. Het projectplan is opgesteld en de toezeggingen voor de subsidie zijn binnen. Er wordt onderzoek uitgevoerd om tot een keuze voor een definitief scenario te komen.

### 4.3 Programma 3: Voldoende Water

#### Omschrijving van het programma

Door het inrichten, bedienen en onderhouden van het watersysteem (waterlopen, Kunstwerken en grondwater) wordt het watersysteem voortdurend in afstemming gehouden met ontwikkelingen zoals functie wijziging bodemgebruik, bodemdaling en klimaatveranderingen.

Regulering vindt plaats op basis van de Waterwet, de Keur AGV 2013 en andere waterstaatkundige wet- en regelgeving. In de Keur zijn de geboden en verboden vastgelegd.

#### Doelstellingen

Door adequaat onderhoud en het nemen van de juiste maatregelen in het watersysteem, wordt voorkomen dat wateroverlast of watertekort ontstaat.

Door advisering en vergunningverlening op basis van de Waterwet, de Keur, het Keurbesluit vrijstellingen en beleidsnota's worden de waterstaatkundige belangen veilig gesteld.

Zorg voor voldoende water strekt zich ook uit over het grondwater. Sinds de invoering van de Waterwet in 2010 voert het waterschap het regionale grondwaterbeheer uit, inclusief de bevoegdheid voor het vergunnen van een aantal typen grondwateronttrekkingen.

#### Beoogde effecten

Een goed werkend watersysteem dat voldoet aan de eisen met het oog op water-kwantiteit.

De Keur stelt eisen aan gereguleerde aanpassingen in het waterstaatkundige systeem. AGV geeft door toezicht houden en (indien nodig) handhavend optreden, invulling aan haar verantwoordelijkheid voor een goede werking van het kwantitatieve watersysteem.

### INVESTERINGEN

Investerings 2016		Bedragen x € 1.000						
Programma Voldoende Water	Fin.bron	Begroting 2016	Prognose uitgaven in 2016	Totaal toegekend krediet	Prognose uitgaven t/m 2016	Eindprog. toegekend krediet	Planning	budget
Programma Waterinrichtingsplannen/ Watergebiedsplannen	WSH	4.100	600	57.614	35.819	39.124	●	●
Programma technische systemen	WSH	7.500	5.300	41.292	29.502	40.247	●	●
<b>Totaal</b>		<b>11.600</b>	<b>5.900</b>	<b>98.906</b>	<b>65.320</b>	<b>79.371</b>		

#### Toelichting:

#### **Programma waterinrichtingsplannen (WIP)/Watergebiedsplannen (WGP)**

De uitvoering van waterinrichtingsplannen Westelijke Venen, Amsterdam Nieuw-West en Bijlmerring zijn voordeliger dan begroot. De prognose is daarom bijgesteld van € 4,1 miljoen naar € 2,4 miljoen. Daarnaast ontvangt AGV nog € 1,8 miljoen aan subsidies.

Inmiddels zijn de waterinrichtingsplannen Holland Sticht en Voorburg West (131 hectare) en de Aetsveldse Polder West (278 hectare) opgeleverd. Tevens worden dit jaar WIP's Zuidelijke Vechtplassen (308 hectare) en WIP Bijlmerring (900 hectare) afgerond. Daarmee komt in 2016 1.617 hectare gereed voor peilinstelling.

In de indicator 'Peilbesluiten zijn vigerend en ingesteld' komt ver boven de norm van 70% uit op 83%. Dit komt doordat de doorlooptijd van de tweede generatie watergebiedsplannen kleiner wordt (gemiddeld twee jaar in plaats van drie jaar) en omdat er correcties zijn doorgevoerd in gebieden waar afwijkende peilen voorkwamen. Opgemerkt moet worden dat in de vorige bestuursrapportage de indicator nog op 70% stond. Dit komt omdat bij de berekening per abuis is uitgegaan van peilbesluiten jonger dan 10 jaar in plaats van de vigerende peilbesluiten.

Voor de Hoeker-Garsten Polder en Noorderpark zijn de voorbereidende werkzaamheden gestart. Zoals reeds eerder gemeld is de uitvoering van het WIP Horstermeer en Meeruiterdijkse Polder



vertraagd vanwege procedures tegen het peilbesluit bij de Rechtbank. Bij WIP Horstermeer is AGV in hoger beroep gegaan tegen de uitspraak.

De uitvoering van het project urgente wateroverlastgebieden heeft zich geconcentreerd op de wijk Broeckland in Breukelen en het VUmc te Amsterdam. Het inrichtingsplan Marickenland wacht op besluitvorming.

### Programma Technische systemen

De noodzaak voor nieuwbouw en renovatie van technische systemen neemt de komende jaren af, daarom is in de meerjarenbegroting vanaf 2017 het investeringsbudget verlaagd. In 2016 zal het dan ook niet lukken om het hele jaarbudget aan te wenden. Een deel van de onderschijding is te verklaren doordat het werk aan gemaal Zeeburg langzamer verloopt dan verwacht.

Begin 2016 is poldergemaal Westbroekse Binnenweg gereed gekomen en zijn de renovaties van de poldergemalen Stadwijck en Haarlemmerweg afgerond. De voorbereidingsfase van de volgende projecten is voortgezet:

- Groot onderhoud brug en sluis Nigtevecht; omdat de voorbereiding meer tijd vraagt, schuift de uitvoering op in de tijd;
- Groot onderhoud Vechtsluis Maarssen;
- Renovatie poldergemaal Eerste Bedijking in Mijdrecht (gemaal "Petronella");
- Modernisering poldergemaal Horstermeer;
- Modernisering poldergemaal Achttienhoven. De voorbereidingsfase loopt door, omdat het realiseren van de benodigde pompcapaciteit in combinatie met de monumentale status van het gemaal om nadere uitwerking vraagt. De beoogde oplevering in 2016 schuift daarmee door naar 2017.

Voor de volgende projecten is de uitvoeringsfase voortgezet of in de afgelopen maanden gestart:

- Groot onderhoud gemaal Zeeburg, tweede fase (oplevering in 2017);
- Modernisering poldergemaal Van Eijk (oplevering in 2016);
- Nieuwbouw poldergemaal Korte Stammerdijk (oplevering in 2016);
- Nieuwbouw poldergemaal Holland-West (oplevering in 2017);
- Herbouw poldergemaal Gansenhoef (oplevering in 2016).

De defosfateringsinstallatie Naardermeer moet worden aangepast; verschillende onderdelen zijn vanwege hun ouderdom aan vervanging toe. De installatie is nodig om de goede waterkwaliteit in Naardermeer te borgen en de natuurdoelstellingen voor het gebied te ondersteunen.

Vanuit het laatstgenoemde oogpunt is het waterschap in gesprek met provincie Noord-Holland en terreinbeheerder Natuurmonumenten over de cofinanciering van de komende renovatie.

### EXPLOITATIE

Financieel programmaoverzicht 2016				Bedragen x € 1.000	
Programma	Realisatie 2015	Begroting AGV 2016	9-maands Jaar-prognose 2016	Verschied Begroting / prognose	% Verschil Begroting / prognose
Voldoende water	30.189	29.319	28.660	-659	-2%

#### Toelichting:

De eindejaarsprognose 2016 voor de exploitatiekosten van programma Voldoende water is € 0,7 miljoen lager dan begroot. De belangrijkste posten zijn:

	x € 1 miljoen
Lagere uitgaven baggerontvangstregeling	0,20
Diverse kleine onderschijdingen	0,25
Besparing i.v.m. vaarwegbeheer (zie ook programma Op en om het Water)	0,05
Lagere kosten waterakkoord Rijnland	0,10
Efficiëntere uitvoering Schouw	0,10
Totaal	0,70

### **Jaarlijkse najaarsschouw**

De jaarlijkse najaarsschouw is een belangrijk instrument om te zorgen voor een goede aanvoer en afvoer van het water in de secundaire watergangen. Van de bijna 2000 eigenaren die eind 2015 zijn aangeschreven zijn zeven definitieve dwangsommen opgelegd, waarbij uiteindelijk 1 locatie is geschoond onder bestuursdwang. De laatste fase van de najaarsschouw (2015) is hiermee vóór de zomer 2016 helemaal afgerond.

Momenteel zijn de voorbereidingen voor de najaarsschouw 2016 in volle gang en is de centrale bijeenkomst voor de schouwmeesters (waar ze hun instructies krijgen voor hun schouwgebied) al weer gepland. De veldschouw vindt in hoofdzaak plaats in de periode half oktober-half december.

### **Meerjarenplan onderhoudsbaggeren**

Het onderhoudsbaggeren 2016 loopt conform planning. Het programma onderhoudsbaggeren 2016-2020 wordt in het 3<sup>e</sup> kwartaal aan het bestuur aangeboden. De pilot 'bagger in samenwerking met boeren' is in voorbereiding en de uitvoering vindt plaats in het 3<sup>e</sup> en 4<sup>e</sup> kwartaal.

### **Watergebiedsplannen**

Het bestemmingsplan voor 'De Krijgsman' is op delen vernietigd door de rechtbank. Dit betekent dat ook het peilbesluit voor de Noorder- of Rietpolder vertraging oploopt. De uitvoeringsmaatregelen voor het watergebiedsplan Noordelijke Vechtstreek lopen hierdoor ook vertraging op.

Voor het Zeeburgereiland loopt op dit moment nog een afstemmingstraject met Rijkswaterstaat om het water op Zeeburgereiland in open verbinding te brengen met het Amsterdam-Rijnkanaal, waardoor het peilbesluit doorschuift naar 2017.

In de begroting 2016 is al aangegeven dat de jaarindicator 'peilbesluiten actueel' door de eerder opgelopen vertragingen in Groot Wilnis Vinkeveen en de Noordelijke Vechtplassen op 75% uitkomt in plaats van de doelstelling 90%. Door de nu optredende vertraging van het Zeeburgereiland (111 hectare) en de Noordelijke Vechtstreek (855 hectare) moet dit percentage verder bijgesteld worden naar 73%.

De startnotities voor de watergebiedsplannen Gooise Zomerkade, Heintjesrak- en Broekerpolder en Naardermeer en omgeving zijn vastgesteld. Voor de watergebiedsplannen Groot Wilnis Vinkeveen en Noordelijke Vechtplassen is een inventarisatie avond voor bewoners en andere belanghebbenden georganiseerd. De plannen voor Westeramstel en Holland Sticht Voorburg Oost verlopen volgens planning.

De ingangsdatum voor de nieuwe Waterverordening is vertraagd en wordt nu voorzien op 1 januari 2017. De 10-jaars termijn voor het herzien van peilbesluiten komt daarmee ook naar verwachting pas per 1 januari 2017 te vervallen.

Het peilbesluit Horstermeer is door de rechtbank vernietigd. AGV is in hoger beroep gegaan. In het najaar van 2016 wordt de uitspraak van het hoger beroep verwacht.

### **Bediening & onderhoud watersysteem**

Het regulier onderhoud aan 231 poldergemalen en 45 automatisch stuwen en overige assets wordt uitgevoerd conform het onderhoudsprogramma.

De eerste helft van 2016 was natter dan gemiddeld met veel hevige buien, waardoor het elektriciteitsverbruik door de poldergemalen in deze periode circa 20% hoger ligt dan normaal. Sinds begin 2016 loopt een pilot om goedkoper energie in te kopen.

De ervaringen tot nu toe zijn positief, waardoor verwacht wordt dat de kosten voor het extra elektriciteitsverbruik zullen worden gecompenseerd door de besparing op energiekosten. De kosten voor aan- en afvoer van water via Rijnlands boezem (conform het waterakkoord) vallen lager uit.

Dit is deels structureel door doelmatiger waterbeheer.

#### 4.4 Programma 4: Op en om het Water

##### Omschrijving van het programma

De in de programma's hiervoor beschreven taken worden gerekend tot de kerntaken van ieder waterschap. Naast deze taken voeren waterschappen taken uit, die nauw aan het waterbeheer zijn verbonden.

##### Doelstellingen

Het vaarwater in het beheergebied van het waterschap wordt binnen de randvoorwaarden van het watersysteembeheer benut door beroeps- en recreatievaart en vormt een samenhangend netwerk van vaarwegen. (Recreatie)vaarders kunnen veilig en zonder onnodig oponthoud door het gebied varen. De vaarwegen zijn op de vereiste diepte.

Inwoners en bezoekers van het gebied van het waterschap ervaren de wateren, dijken, gemalen, sluizen en bruggen als een onlosmakelijk onderdeel van het landschap.

Er is aandacht voor ruimtelijke kwaliteit. De wijze waarop het waterschap omgaat met recreatie, landschap en cultuurhistorie draagt bij aan de herkenbaarheid van het waterschap als zelfstandige, omgevingsbewuste overheid.

##### Beoogde effecten

AGV creëert water om van te genieten door vooral de belevingswaarde te verhogen. De vaarweg voldoet aan de vereiste toestand en het vaarwegverkeer verloopt voldoende vlot en veilig.

#### EXPLOITATIE

Financieel programmaoverzicht 2016				Bedragen x € 1.000	
Programma	Realisatie 2015	Begroting AGV 2016	9-maands Jaar-prognose 2016	Verschil Begroting / prognose	% Verschil Begroting / prognose
Op en om het water	3.044	1.635	974	-661	-40%

##### Toelichting:

De eindejaarsprognose 2016 voor de exploitatiekosten van programma Op en om het Water is € 0,66 miljoen lager dan de begroting. De belangrijkste posten zijn:

	x € 1 miljoen
Vergoedingen vaarwegbeheer 2015 van de provincies Zuid-Holland en Utrecht	-0,60
Lagere uitgave Recreatief medegebruik omdat tijd nodig is om het koersdocument te implementeren	-0,20
Hogere onderhoudskosten dan begroot Bruggen en Sluizen	0,20
Verkoop onroerende zaken en hogere vergoeding liggelden dan begroot	-0,36
De besparing op het vaarwegbeheer vindt voor een groot deel plaats op de programma's Veiligheid, Schoon Water en Voldoende Water. Dit leidt tot een overschrijding bij programma Op en Om het water.	0,30
Totaal	-0,66

##### **Recreatief medegebruik en cultuurhistorie (TB0)**

In het eerste kwartaal 2016 is het Koersdocument Recreatie: 'Samen naar een programma voor recreatie op en om het water' vastgesteld.

Binnen het thema Recreatief medegebruik is in het eerste kwartaal van 2016 noodzakelijk onderhoud gepleegd aan het Waterkeringpad, waarbij de bebording en bewegwijzering is hersteld en de dienst voor SMS-palen met achtergrondinformatie over het gebied is omgezet naar een beleefroute-app. De financiële prognose voor het Recreatief medegebruik is € 0,2 miljoen lager dan begroot, omdat tijd nodig is het koersdocument te implementeren in het programma. Ook voldeden enkele subsidie-verzoeken niet aan de criteria en zijn afgewezen.

In het tweede en derde kwartaal is gezocht naar kansen bij Watergebiedsplannen (WGP) en dijk-verbeteringsplannen op het gebied van recreatief medegebruik en cultuurhistorie. Er is advies

gegeven bij diverse projecten in de planvorming, waaronder WGP Oostelijke Vechtplassen, WGP Bovenkerkerpolder, dijkverbetering Jaagpad en dijkverbetering Waterleidingkanaal. Deze kansen worden nu verder uitgewerkt in de plannen.

Binnen het thema recreatief medegebruik is een subsidie verleend voor het aanleggen van een waterspeelelement bij de entree van de Maarsseveense plassen. Daarnaast is een bijdrage verstrekt voor de Kids City Swim.

Samen met de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland loopt een pilot over zwemmen op onofficiële zwemlocaties in de stad. Er worden extra metingen verricht en wordt extra zorg besteed aan voorlichting over veilig zwemmen.

Bij de dijk het Gein is een bankje geplaatst, voor recreanten en inwoners in het gebied. Er is een werkwijze geïmplementeerd, om bij elke dijkverbetering te inventariseren of er bankjes geplaatst kunnen worden voor bewoners en recreanten in het gebied.

Binnen het thema Landschap & Cultuurhistorie zijn de volgende initiatieven afgerond:

- Het realiseren van twee informatiepanelen bij de gemalen Stadwijck en Haarlemmerweg. Deze zijn gemaakt in de nieuwe huisstijl van AGV;
- Het initiatief 'Watererfgoed Oude Hollandse Waterlinie op de Kaart' van de Stichting Groene Hart gericht op de circa 50 objecten van de linie binnen het beheergebied van het waterschap, dat wordt gelinkt aan [www.agv.nl](http://www.agv.nl);
- Het initiatief 'Erfgoedkaart over de Oude Hollandse Waterlinie' van het Erfgoedhuis Zuid-Holland;
- Het doorlopende project 'Watererfgoed in Beeld' gericht op het ontwikkelen van webpagina's over watergebonden cultuurhistorische objecten binnen de website [www.agv.nl](http://www.agv.nl) wordt verder gecontinueerd en aangepast naar de nieuwe huisstijl van AGV. Er is een digitale kaart en database gerealiseerd met daarop alle watererfgoed objecten binnen het beheergebied van het waterschap. De database zal worden gebruikt om de meest cultuurhistorisch waardevolle objecten te selecteren en op de eigen website promoten. Ook worden de data beschikbaar gemaakt voor derden.

### **Beheer en onderhoud vaarwegen**

De overeenkomst met de provincie Utrecht is rond en is op 7 september jl. ondertekend.

De besparing van € 0,4 miljoen op het vaarwegbeheer wordt vanaf 2016 gerealiseerd. Zoals in de 4-maands Bestuursrapportage gemeld, vindt deze besparing voor een groot deel plaats op de programma's Veiligheid, Schoon Water en Voldoende Water. Dit leidt tot een overschrijding bij het programma Op en Om het water van circa € 0,3 miljoen.

### **Bruggen en Sluizen onderhoud**

De voorbereiding van het groot onderhoud aan de sluisdeuren van de Zeesluis Muiden is gestart. Op de post onderhoud Bruggen en Sluizen zal in 2016 wederom een overschrijding ontstaan van circa € 0,2 miljoen. Uit de uitgevoerde inventarisatie is gebleken dat dit structureel is, daarom is in de meerjarenbegroting vanaf 2017 dit budget vergroot.

### **Loosdrechtse Plassen (TB3)**

Voor de Loosdrechtse Plassen spelen diverse opgaven en initiatieven om het gebied op zowel natuurwaarden (Natura 2000, KRW) als recreatiemogelijkheden (vooral vaarsport) te versterken en daarmee de economie een impuls te geven. AGV draagt actief bij aan een integraal maatregelenpakket om knelpunten voor recreatie, natuur en water(kwaliteit) op te lossen.

De provincie Noord-Holland trekt dit proces en naast AGV zijn ook gemeente Wijdemeeren, Natuurmonumenten en vertegenwoordigers vanuit de watersport/recreatiesector en ondernemers vertegenwoordigd.

Momenteel worden gezamenlijk oplossingsrichtingen uitgewerkt. Dit proces is in een stroomversnelling gekomen, waardoor in het najaar een concept gebiedsovereenkomst zal worden opgesteld en aan de bestuurders worden voorgelegd.

## 4.5 Programma 5: Draagvlak

### Omschrijving van het programma

Het implementeren van wet- en regelgeving, opstellen en actueel houden van eigen regels, het opleggen van aanslagen en het afhandelen van verzoeken, bezwaar- en beroepsprocedures en daarnaast debiteurenbeheer, kwijtschelding en (dwang)invorderingsmaatregelen; dit alles op het gebied van waterschapsbelastingen.

### Doelstellingen

Het realiseren van de geraamde opbrengsten van de waterschapsbelastingen voor AGV. Het betreft de belastingopbrengsten van de zuiveringsheffing, de verontreinigingsheffing en de watersysteemheffing.

### Beoogde effecten

- Een juiste, volledige en tijdige aanslagoplegging, inclusief de afhandeling van verzoek-, bezwaar- en beroepschriften;
- Een juiste, volledige en tijdige inning van de waterschapsbelastingen;
- Een juiste, volledige en tijdige behandeling van verzoeken om kwijtschelding.

## EXPLOITATIE

Financieel programmaoverzicht 2016				Bedragen x € 1.000	
Programma	Realisatie 2015	Begroting	9-maands Jaar- prognose 2016	Verschil	% Verschil
		AGV 2016		Begroting / prognose	Begroting / prognose
Draagvlak	11.528	11.019	11.299	280	3%

### Toelichting:

De eindejaarsprognose 2016 voor de exploitatiekosten van programma Draagvlak is € 0,3 miljoen hoger dan de begroting. De voornaamste oorzaak vormen de meerkosten voor de inkoop data van derden.

### **De e-overheid (OB10)**

In 2015 is bij Waternet een meerjarig programma van start gegaan met als doelstelling dat in 2019 80% van de in- en uitgaande klantcontacten online en geautomatiseerd wordt afgehandeld. Voor de overige 20% kan dan meer worden ingezet op excellente dienstverlening.

Sinds de zomer van 2015 worden aanslagen, betalingsherinneringen en aanmaningen digitaal verzonden en niet langer per post, aan mensen die daarvoor hun voorkeur kenbaar hebben gemaakt. Tot en met het voorjaar van 2016 ging het om enkele duizenden mensen, waarvan een deel voor het eerst een digitale aanslag, betalingsherinnering of aanmaning heeft ontvangen.

Met ingang van april 2016 is aangesloten op de Berichtenbox van MijnOverheid. Door met name de grootschalige campagnes van de Belastingdienst ('Weg met de blauwe envelop') heeft inmiddels ruim 30% van de belastingbetalers (ruim 200.000 huishoudens) een actieve Berichtenbox, waarin zij sinds april 2016 aanslagen, betalingsherinneringen en aanmaningen van AGV ontvangen. Dit percentage groeit maandelijks verder en heeft inmiddels al voor een forse papierreductie gezorgd.

Verder kan men sinds begin januari digitaal bezwaar maken tegen aanslagen. Het aandeel van de digitaal ingediende bezwaren op het totaal aantal bezwaren groeit snel. In januari was dit nog 12,9%; in juli was het opgelopen tot 48,7%.

Daarnaast worden steeds meer processen op klantvriendelijke wijze geautomatiseerd. Hiermee wordt gestreefd naar minder klantcontacten via zowel de front- als de backoffice.

### **Invordering, debiteurenbeheer en oninbaar (F10)**

Er is een Invorderingsplan opgesteld, met als doelstelling om de opbrengsten sneller en vollediger binnen te krijgen en mede daardoor de post oninbaar terug te dringen. Onderdeel daarvan is de toegezegde verlaging met 2% van de post oninbaar.

Deze verlaging is in de planning opgenomen. Uit een analyse blijkt wel dat het grootste deel van post oninbaar niet of nauwelijks beïnvloedbaar is. Voor zover dat wel mogelijk is wordt hier krachtig op ingezet.

Onderdeel van het Invorderingsplan is een snellere opvolging van de verschillende invorderingsstappen (sneller een aanmaning en dwangbevel sturen). Daarnaast wordt per groep bekeken welke invorderingsmethode het beste past. De verwachting is dat dit plan in de tweede helft van 2016 in werking zal treden. Wel zijn al enkele pilots gestart om de effecten en impact van de mogelijke maatregelen te bepalen.

### **Perceptiekosten (F6)**

Aanvullend op de eerdere verlaging van de formatie van de afdeling Belastingen met 4,5 fte's zijn per 1 januari 2016 nog 2 fte's extra bespaard.

Doordat er sterk wordt ingezet op digitale dienstverlening is de verwachting dat de portokosten en kosten voor de eerstelijns contacten de komende jaren zullen dalen.

Op korte termijn stijgen de portokosten echter als gevolg van de verhoging van de posttarieven.

Ook een paar andere kostenposten blijven stijgen, zoals data van derden en bankkosten.

De voorbereidingen zijn begonnen om het onderzoek naar de perceptiekosten, dat in het Bestuursakkoord is vastgelegd, uit te voeren. De planning is om dit onderzoek in de zomer van 2016 af te ronden, zodat het Algemeen bestuur direct na de zomer de bevindingen kan bespreken.

### **Samenwerking met gemeenten bij kwijtschelding (F7 en F8)**

Op het gebied van kwijtschelding wordt samengewerkt met de gemeenten Amsterdam, Hilversum, Wijdere Meren en Gooise Meren. De laatstgenoemde gemeente is op 1 januari 2016 ontstaan door een samenvoeging van de gemeenten Bussum, Naarden en Muiden. Met Muiden werd niet eerder samengewerkt. Het streven is om deze samenwerking op 1 januari 2017 uit te breiden met de gemeenten Stichtse Vecht en Weesp.

Met alle gemeenten is of wordt een nieuwe samenwerkingsovereenkomst getekend. In deze contracten is nog duidelijker dan voorheen geregeld dat het kwijtscheldingsbeleid van AGV onverkort moet worden uitgevoerd. Hierdoor wordt mede invulling gegeven aan het Bestuursakkoord, waarin als punt vermeld staat "Handhaving op uniformering van kwijtschelding grootste gemeenten".

## 4.6 Programma 6: Algemeen

### Omschrijving van het programma

Onder dit programma valt het beleidsveld 'Bestuur en externe communicatie'. In dit programma zijn alle activiteiten ondergebracht die gericht zijn op het besturen van het waterschap, waaronder de bestuursondersteuning én de extern gerichte communicatie-activiteiten van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

### Doelstellingen

'Waterbewust' staat centraal in het coalitieakkoord voor de komende bestuursperiode 2015-2019. Het vergroten van het waterbewustzijn zien we als een essentiële voorwaarde voor het creëren van een duurzame toekomst. AGV opereert vanuit de kernwaarden: veilig, schoon, mooi, zuinig en bedrijvig.

De uitdaging om het waterbewustzijn van burgers, bedrijven en overheden te versterken en het draagvlak vergroten, vraagt om een zelfbewust waterschap dat herkend wordt en waarvan de maatschappelijke en bestuurlijke relevantie erkend wordt. Kernelementen van onze bestuurscultuur zijn daarom: zichtbaar, toegankelijk, verantwoordelijk en verbindend.

### Beoogde effecten

- Meer waterbewustzijn zal leiden tot nieuwe kansen en waardencreatie voor inwoners, agrariërs, bedrijven en recreanten. Kansen om te laten zien dat we voorop lopen op het terrein van innovatie en duurzaamheid;
- Het aanzienlijk verbeteren van het waterbewustzijn en de betrokkenheid van inwoners en bedrijven;
- Meer zichtbaarheid van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht;
- Een eenduidig beeld over de verantwoordelijkheden van AGV en Waternet;
- Transparantie over besluitvorming en het proces waarmee dit tot stand komt.

## EXPLOITATIE

Financieel programmaoverzicht 2016				Bedragen x € 1.000	
Programma	Realisatie 2015	Begroting AGV 2016	9-maands Jaar-prognose 2016	Verschil Begroting / prognose	% Verschil Begroting / prognose
Algemeen	10.812	12.593	12.202	-391	-3%

### Toelichting:

De eindejaarsprognose 2016 voor de exploitatiekosten van programma Algemeen is € 0,4 miljoen lager dan de begroting. De voornaamste posten zijn:

	x € 1 miljoen
Netcentrisch werken (de kosten zijn begroot bij AGV maar de uitgaven worden verantwoord/betaald bij Waternet)	-0,14
Diverse kleine onderschrijdingen (o.a. ontvangen afrekening van Het Waterschapshuis 2014)	-0,26
Totaal	-0,40

### **Waterbewust (WB1 en OB3)**

In de eerste maanden van 2016 is het programma Waterbewust opgesteld. Dit is een breed overkoepelend programma met als doel om de zichtbaarheid en relevantie van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht te vergroten bij zowel burgers, bedrijven en instellingen als ook andere relevante belanghebbenden zoals overheden.

#### *Waterbewust routes*

Het programma Waterbewust gaat er vanuit dat er de komende vier jaren gewerkt wordt aan waterbewustzijn binnen vier parallelle routes: Communicatie, draagvlakverbreding, samenwerking en politieke relevantie.

#### *3 pijlers*

Daarnaast geldt dat het programma Waterbewust uit gaat van 3 pijlers voor de dialoog tussen waterschap(sbestuur) en de inwoners van het AGV-gebied: **klimaatverandering, innovatie en cultuur**. Deze 3 pijlers zijn relevant voor mensen in het dagelijks leven en identiteitsbepalend voor het waterschap.

### **Communicatiestrategie en huisstijl (WB1 en OB1)**

Op 17 december 2015 is het doorontwikkelde logo voor het waterschap en het gecombineerde Waternet/AGV/Gemeente Amsterdam logo vastgesteld. Bij deze logo's is het waterschap in alle uitingen altijd zichtbaar, zowel in die van het waterschap als die van Waternet.

Het logo staat symbool voor alles wat met water te maken heeft in het werkgebied van het waterschap. En dat wordt steeds gekoppeld aan inhoud. Bijvoorbeeld het logo met daarnaast een dijkverbetering, het logo met daarnaast visvriendelijk gemaal of het logo met daarnaast waterschapsverkiezingen.

Door steeds hetzelfde beeld, kleur en lettertype te gebruiken, wordt de herkenbaarheid voor de ontvanger vergroot. In het kader van Waterbewust wordt daarbij ook steeds de koppeling gemaakt met één van de 3 pijlers.



## 4.7 Programma 7: Duurzaamheid

### Omschrijving van het programma

AGV heeft niet alleen de ambitie om energieneutraal te worden, maar wil tevens toekomstbestendig en duurzaam zijn. De kernelementen die daarom bij dit programma horen zijn:

- Energie besparing;
- Waterschap als energiefabriek;
- Duurzaam (bv brakke kwel);
- Terugwinnen van grondstoffen en energie uit (afval)water.

Uitgangspunt van dit programma is dat de projecten niet alleen bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstelling van AGV, maar ook een positieve business case hebben.

### Doelstellingen

Door het uitvoeren van dit duurzaamheidsprogramma streeft AGV naar het realiseren van haar duurzaamheidsambities. Ook wordt er op deze wijze invulling gegeven aan de afspraken gemaakt in bijvoorbeeld het Nationaal Klimaatakkoord en de Meerjarenafspraken energie-efficiency (MJA).

### Beoogde effecten

AGV is in de kern van haar werk een duurzame organisatie.

### **Nationaal klimaatakkoord (TD1)**

De waardevermeerdering van (afval)waterreststromen is onderzocht op technische en economische realiseerbaarheid en de impact qua CO<sub>2</sub>-emissie. Bij investeringen worden de mogelijkheden tot het verder sluiten van kringlopen en het besparen van energie als belangrijke criteria meegewogen. Hiervoor lopen een aantal onderzoekstrajecten en realisatieprojecten.

Actieve participatie in relevante netwerken voegt veel waarde toe om de doelstellingen te halen. Voorbeelden zijn het landelijke waterschapsinitiatief Energiefabriek/ Grondstoffabriek en het internationale platform als de Water Research Foundation.

Met betrekking tot de doelstellingen van 30% energie-efficiency tussen 2005 en 2020, 40% eigen duurzame energieproductie in 2020 en 30% minder uitstoot van broeikasgas tussen 1990 en 2020, inclusief 100% duurzame inkoop ligt AGV op schema. Zie ook 'Energieneutraal' bij Programma 2: Schoon water waar de projecten zijn beschreven.

### **Energieneutraal 2020 (TD1)**

In het Bestuursakkoord "Water Bewust" van 16 april 2015 heeft het waterschap Amstel, Gooi en Vecht doelstellingen opgenomen op het gebied van energiebesparing en energieproductie. AGV streeft ernaar om in 2020 energie neutraal te opereren.

Energieneutraal wil in dit verband zeggen dat het energiegebruik binnen het waterschap, uitgedrukt in GJ primaire energie, volledig wordt gedekt door de duurzame bronnen waar het waterschap over beschikt. Duurzame bronnen zijn onder andere productie van biogas, wind- en zonne-energie.

Om de ambitie concreet te maken heeft AGV drie transitierichtingen benoemd, te weten:

- Verdere energiebesparing;
- Waterschap als energiefabriek: productie van duurzame energie;
- Terugwinnen van energie uit gezuiverd afvalwater.

#### 4.8 Programma 8: Belastingopbrengsten

In dit programma wordt ingegaan op de belastingopbrengsten over 2016. De begroting is te splitsen in lasten en opbrengsten. Met inzet van de tariefegalisatiereserves zijn de lasten en baten in evenwicht, waarmee een kostendekkende begroting ontstaat. De lasten minus de baten, exclusief de opbrengst waterschapsbelastingen én de mutaties in de tariefegalisatiereserves, geven de netto lasten die door de belastingopbrengsten moeten worden gedekt.

##### *Lasten AGV*

De lasten van AGV bestaan ten eerste uit de directe lasten en baten van AGV zelf, zoals kapitaallasten van de AGV-activa en kosten van bestuur. Daarnaast zijn er de uitvoeringskosten van Waternet.

De netto lasten moeten samen met de geschatte inkomstenderving wegens kwijtschelding en oninbaar worden goedge maakt door de opbrengsten uit de op te leggen waterschapsbelastingen. De opbrengst van de verontreinigingsheffing komt ten gunste van het watersysteembeheer.

##### **Inkomsten zuiveringsheffing**

De opbrengstsoort zuiveringsheffing heeft betrekking op de opbrengst van de belasting, die door AGV in het kader van de Waterschapswet en de Verordening Zuiveringsheffing Amstel, Gooi en Vecht wordt geheven. Kwijtscheldingen en oninbare bedragen worden op deze opbrengst in mindering gebracht.

<b>Vervuilingseenheden Zuiveringsheffing 2016</b>				
	<b>Begroting</b>	<b>9 mnds Jaar- prognose 2016</b>	<b>Verschil</b>	<b>% Verschil</b>
	<b>AGV 2016</b>		<b>Begr/ prog 9m</b>	<b>Begr/ prog 9m</b>
V.e. Particulieren	1.228.800	1.228.800	0	0,0%
V.e. Bedrijven	403.700	403.700	0	0,0%
<b>Totaal kohier</b>	<b>1.632.500</b>	<b>1.632.500</b>	<b>0</b>	<b>0,0%</b>
Af: kwijtschelding	-122.900	-122.900	0	0,0%
Af: oninbaar	-19.100	-18.718	382	-2,0%
<b>Totaal netto v.e.'s 2016</b>	<b>1.490.500</b>	<b>1.490.882</b>	<b>382</b>	<b>0,0%</b>
<b>Netto opbrengst zuiveringsheffing 2016</b>				
			<b>Bedragen x € 1.000</b>	
<b>x tarief van € 53,11</b>	<b>€ 79.160</b>	<b>€ 79.181</b>	<b>€ 20</b>	<b>0,0%</b>
Resultaat belastingjaren < 2016	€ 0	€ 0	€ 0	
<b>Netto opbrengst ZH kalenderjaar 2016</b>	<b>€ 79.160</b>	<b>€ 79.181</b>	<b>€ 20</b>	<b>0,0%</b>

##### Toelichting:

De prognose voor het einde van het jaar wijkt nagenoeg niet af van de begroting 2016.

De realisatiecijfers voor 2015 en de aanslagoplegging 2016 tot nu toe geven geen aanleiding om de prognose bij te stellen.

### Inkomsten watersysteemheffing

De opbrengstsoort watersysteemheffing heeft betrekking op de opbrengst van de belasting, die door AGV in het kader van de Waterschapswet en de Verordening Watersysteemheffing Amstel, Gooi en Vecht wordt geheven. Kwijtscheldingen en oninbare bedragen worden op deze opbrengst in mindering gebracht.

Watersysteemheffing 2016			Bedragen x € 1.000	
	Begroting	9 mnds Jaar- prognose 2016	Verschil	% Verschil
	AGV 2016		Begr/ prog 9m	Begr/ prog 9m
Ingezetenen	60.264	60.264	0	0,0%
Gebouwd	33.932	34.313	381	1,1%
Natuurterreinen	24	24	0	-0,2%
Overig ongebouwd	3.018	3.018	0	0,0%
Wegen	1.111	1.111	0	0,0%
<b>Totaal kohier</b>	<b>€ 98.348</b>	<b>€ 98.730</b>	<b>382</b>	<b>0,4%</b>
Af: kwijtschelding	-6.818	-6.818	0	0,0%
Af: oninbaar	-814	-800	14	-1,8%
<b>Totaal netto opbrengsten Watersysteemheffing 2016</b>	<b>€ 90.717</b>	<b>€ 91.112</b>	<b>396</b>	<b>0,4%</b>
Resultaat belastingjaren < 2016	0	€ 0	€ 0	0,0%
<b>Netto opbrengst WSH kalenderjaar 2016</b>	<b>€ 90.717</b>	<b>€ 91.112</b>	<b>396</b>	<b>0,4%</b>

#### Toelichting:

De realisatiecijfers voor 2015 geven aanleiding om de prognose 2016 voor de opbrengst watersysteemheffing (gebouwd) naar boven bij te stellen met € 382.000. Dit vanwege een opwaartse bijstelling van de totale WOZ-waarde in het AGV-beheergebied. Bij de andere categorieën wijkt de prognose voor het einde van het jaar nagenoeg niet af van de begroting 2016.

### Inkomsten verontreinigingsheffing

De opbrengst verontreinigingsheffing is gebaseerd op de Waterwet en de Verordening Verontreinigingsheffing Amstel, Gooi en Vecht. Deze opbrengst wordt in mindering gebracht op de door de watersysteemheffing te dekken kosten van het watersysteembeheer.

Vervuilingseenheden Verontreinigingsheffing 2016				
	Begroting	9 mnds Jaar- prognose 2016	Verschil	% Verschil
	AGV 2016		Begr/ prog 9m	Begr/ prog 9m
V.e. Particulieren	900	900	0	0,0%
V.e. Bedrijven	16.250	16.250	0	0,0%
<b>Totaal kohier</b>	<b>17.150</b>	<b>17.150</b>	<b>0</b>	<b>0,0%</b>
Af: kwijtschelding	0	0	0	0,0%
Af: oninbaar	0	0	0	0,0%
<b>Totaal netto v.e.'s 2016</b>	<b>17.150</b>	<b>17.150</b>	<b>0</b>	<b>0,0%</b>
<b>Netto opbrengst verontreinigingsheffing 2016</b>			<b>Bedragen x € 1.000</b>	
<b>x tarief van € 53,11</b>	<b>€ 911</b>	<b>€ 911</b>	<b>€ 0</b>	<b>0,0%</b>
Resultaat belastingjaren < 2016	€ 0	€ 0	€ 0	0,0%
<b>Netto opbrengst VOH kalenderjaar 2016</b>	<b>€ 911</b>	<b>€ 911</b>	<b>€ 0</b>	<b>0,0%</b>

#### Toelichting:

De prognose voor het einde van het jaar wijkt niet af van de begroting 2016.

De realisatiecijfers voor 2015 en de aanslagoplegging 2016 tot nu toe geven geen aanleiding om de prognose bij te stellen.

## 5. Risicoparaagraaf

In deze paragraaf kan melding worden gemaakt van zaken, waarover financiële onzekerheid bestaat.

### **OZB ter zake van rioolwaterzuiveringsinstallaties.**

Op basis van een uitspraak d.d. 13 mei 2015 heeft het Gerechtshof Den Haag bepaald dat alleen voor delen van een rwzi die voor de zuivering zijn bestemd geen WOZ-waarde wordt bepaald en niet worden betrokken in de OZB-heffing.

Het Gerechtshof heeft hiermee geoordeeld dat een gemeente geen OZB kan heffen over het daadwerkelijke zuiveringsdeel, maar wel over tot het complex behorende gebouwen en werken (inclusief hun ondergrond) waarin geen riool- en ander afvalwater wordt gezuiverd omdat dit geen werken zijn voor de zuivering bestemd. Tegen de uitspraak van het Gerechtshof is het betrokken waterschap (Hoogheemraadschap van Delfland) in cassatie gegaan.

De situatie kan zich voordoen dat gemeenten naar aanleiding van de Hofuitspraak ertoe overgaan om rwzi 's van waterschappen (althans die onderdelen waarvan men meent dat zij niet voor de zuivering zijn bestemd) te waarderen en te belasten.

## 6. Financieringsparagraaf

Overeenkomstig artikel 108 van de Waterschapswet heeft het Algemeen bestuur de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie AGV vastgesteld. Deze heeft betrekking op het financieel beleid, het financieel beheer en de financiële organisatie.

In de jaarrekening wordt achteraf verantwoording afgelegd over het gevoerde beheer met betrekking tot de treasury. In beperkte vorm wordt ook tussentijds, in de 4- en 9-maands bestuursrapportage, verslag gedaan van de uitvoering van het treasurybeleid tot dan toe.

### Financiering kapitaaluitgaven tot 1 oktober 2016

Op basis van de begrote investeringsuitgaven werd de maximale kapitaalbehoefte (de benodigde middelen op lange termijn ter financiering van de investeringen) in de begroting voor 2016 geraamd op € 42 miljoen.

### Kasgeldlimiet tot 1 oktober 2016

Financiering middels zogenaamd kort geld (rekening-courant) is wettelijk begrensd door de kasgeldlimiet. De limiet voor AGV voor 2016 is bepaald op € 38,9 miljoen (23% van het begrotingstotaal).

Om onder de kasgeldlimiet (en kredietlimiet) te blijven en om toekomstige investeringen te financieren, zijn twee geldleningen afgesloten. Dit is conform de kapitaalbehoefte zoals opgenomen in de begroting 2016. Het betrof een lening van € 20 miljoen per 25 februari 2016 tegen een rente van 1,43% en een van € 22 miljoen per 25 mei 2016 tegen een rente van 1,379%. Beide met een looptijd van 30 jaar, de rente van de lening ligt gedurende de hele looptijd vast.

Na ontvangst van deze leningen bedroeg het gemiddelde tekort op vlottende middelen over het derde kwartaal van 2016 € 18,5 miljoen (gemiddelde van de saldi per 1 juli,

1 augustus en 1 september) en bleef daarmee onder de toegestane kasgeldlimiet (ruimte € 20,4 miljoen). Voor het vierde kwartaal zijn de gemiddelde saldi per 1 oktober, 1 november en 1 december bepalend. Het gemiddeld tekort over het vierde kwartaal is naar verwachting circa € 31,9 miljoen en blijft daarmee € 7 miljoen onder de kasgeldlimiet.

### Rentevisie

De rente voor "rood staan" in rekening-courant bedraagt 0,1% en de rente voor lang geld (25 jaar) bedraagt per eind augustus circa 1,%. Een verschil van 0,9%.

Gezien dit verschil tussen het korte en lange rentepercentage is het aan te bevelen om zo lang als mogelijk met kort geld te financieren. Dit dan echter wel binnen de kaders van de kasgeldlimiet en de kredietlimiet.

Wat betreft het percentage voor lang geld (25 jaar) laat de markt de afgelopen periode een dalende lijn zien van circa 1,6% in januari naar circa 1% eind augustus. De rente voor leningen met een looptijd van 10 jaar lag per eind augustus rond de circa 0,3%.

### Rente-omslagpercentage

Het rente-omslagpercentage 2016 komt naar verwachting uit op circa 3,4%. De verwachte kapitaallasten zullen naar verwachting hierdoor € 0,4 miljoen lager uitvallen dan begroot (dit bedrag is niet meegenomen in het verwachte resultaat van 2016). In 2015 zijn leningen afgesloten tegen rentepercentages tussen 0,930% en 1,382%. Ook werd zo lang mogelijk –binnen het wettelijke kader van de kasgeldlimiet- gefinancierd met het goedkopere rekening-courant krediet waarvan de rente 0,1% bedroeg.

## Bijlage 1: Financieel productoverzicht

Financieel moeten de waterschappen naast verantwoording van de kosten op programma's, de kosten eveneens verantwoorden op de voorgeschreven beheer en beleidsproducten (BBP's). In onderstaande tabel zijn de begrote kosten en eindejaarsprognose 2016 per BBP weergegeven.

Financieel productoverzicht 2016				Bedragen x € 1.000	
Programma	Realisatie 2015	Begroting AGV 2016	9-maands Jaar-prognose 2016	Vershil Begroting / prognose	% Verschil Begroting / prognose
1 Eigen plannen	5.622	5.625	5.530	-95	-2%
2 Plannen van derden	1.493	1.583	1.343	-240	-15%
3 Beheersinstrument waterkeringen	2.950	2.688	2.647	-41	-2%
4 Aanleg en onderhoud waterkeringen	21.474	22.446	22.562	116	1%
5 Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	334	321	321	0	0%
6 Beheersinstrumenten watersystemen	3.143	3.747	3.537	-210	-6%
7 Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	9.929	11.980	11.500	-480	-4%
8 Baggeren van waterlopen en saneren van watersystemen	8.513	7.927	7.708	-219	-3%
9 Beheer hoeveelheid water	10.552	11.267	11.306	39	0%
10 Calamiteitenbestrijding watersystemen	560	435	436	1	0%
11 Monitoring watersystemen	3.191	3.280	3.315	35	1%
12 Getransporteerd afvalwater	3.539	3.609	3.591	-18	0%
13 Gezuiverd afvalwater	52.604	51.595	51.965	370	1%
14 Verwerkt slib	12.940	12.820	12.816	-4	0%
15 Afvalwaterbehandeling door derden	911	980	980	0	0%
20 Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens	1.134	214	91	-123	-57%
21 Verkeersreg. en verkeersveiligh. vaarw. en havens	250	229	229	0	0%
23 Vergunningen en meldingen	2.417	2.693	2.511	-182	-7%
24 Adviezen vergunningen	671	236	236	0	0%
25 Toezicht	1.893	2.107	2.007	-100	-5%
26 Handhaving	1.361	1.477	1.477	0	0%
27 Regulering lozingen	2.299	2.271	2.242	-29	-1%
31 Belastingheffing	7.646	7.757	8.127	370	5%
32 Invordering	3.874	3.304	3.214	-90	-3%
33 Bestuur	3.893	5.670	5.103	-567	-10%
34 Externe communicatie	2.666	2.762	2.762	0	0%
<b>Totaal</b>	<b>165.862</b>	<b>169.023</b>	<b>167.558</b>	<b>-1.465</b>	<b>-1%</b>
Waarvan:					
Kosten Zuiveringsbeheer	0	78.087	78.275	188	0%
Kosten Watersysteembeheer	0	90.936	89.283	-1.653	-2%

Bijlage 2: overzicht dijktrajecten

Dijktraject	Boezemring	voortgang	bijzonderheden
Haarlemmerweg* (Amsterdam)	BR3:Amsterdam-West	planvorming	i.s.m. andere overheden
Akerdijk (Amsterdam)	BR3: Amsterdam-West	On hold door capaciteitsprobleem bij stadsdeel	AGV lift mee op werkzaamheden van stadsdeel
Linnaeuskade* (A'dam)	BR5:Amstelland-Oost	planvorming	i.s.m. andere overheden
Molenkade-Venserkade (Ouderamstel)	BR5:Amstelland-Oost	Uitvoering sept-dec 2016	
Ringdijk Watergraafsmeer*(Amsterdam)	BR5:Amstelland-Oost	planvorming	Inventarisatie innovatieve verankeringstechniek met 100% vergoeding HWBP.
Jan Vroegopsingel (Amsterdam)	BR6:Bijlmerring	Voorbereiding, start tweede kwartaal 2017	
Ouderkerk (Ouder-Amstel)	BR6: Bijlmerring	planvorming	i.s.m. werkzaamheden van de gemeente
Overdiemerweg (Diemen)	BR7:De Diem Zuid	Uitvoering okt-dec 2016	
Amsteldijk-Noord (Amstelveen/Amsterdam)	BR8: Amstelland- West	Planvorming	Opstellen van een omgevingsconvenant
Ringdijk Bovenkerker-polder (Amstelveen)	BR8:Amstelland-West	Uitvoering sept – dec 2016	
Kalfjeslaan (Amstelveen)	BR8:Amstelland-West	Gereed(nazorgfase)	Realisatie 1,8 km
Noordse Dorpsweg (Nieuwkoop)	BR12: Westelijke Venen	Voorbereiding	
Stationsweg-Nieuwersluis (Stichtse Vecht)	BR19:Amsterdam Rijnkanaal-Oost	planvorming	
Nw.weg waterleidingkade-Bethunepolder (Stichtse Vecht)	BR20: Vechtplassen	Uitvoering, gereed 2016	Realisatie 3,3 km
Waterleidingkade-Ganzenhoef (Stichtse Vecht)	BR20: Vechtplassen	Bestuurlijk traject	n.a.v. herberekening kan worden volstaan met ophoging i.p.v. reconstructie
Waterleidingkaden (Stichtse Vecht)	BR20: Vechtplassen	planvorming	i.s.m. de sector Drinkwater
Uitstroom Horstermeer Noordzijde (Stichtse Vecht)	BR20: Vechtplassen	Uitvoering 2016 – eerste kwartaal 2017	i.o.m. projectontwikkelaar
Jaagpaden (Uithoorn)	BR20:Vechtplassen	Planvorming	
Rondje Horstermeer (Wijdmeren)	BR 20: Vechtplassen	Oriëntatie (bestuurlijk traject begin 2017)	
Rondje de Ronde Venen (De Ronde Venen)	BR13:De ronde Venen	Gedeelte Botsholse kade start uitvoering sept 2016	Trajecten naderonderzoek loopt
Kade langs Hilversumse Kanaal (Wijdmeren)	BR20: Vechtplassen	Eind 2017 in uitvoering	